

EUROOPAN KOMISSIO

TAUSTATIEDOTE

Tilanne 1. heinäkuuta 2022

Kysymyksiä ja vastauksia – EU:n kansalaisten oikeudet Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päätyttyä

Tässä asiakirjassa on tietoa Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvien EU:n kansalaisten oikeuksista 31. joulukuuta 2020 jälkeen. Nämä oikeudet on kirjattu 1. helmikuuta 2020 voimaan tulleen erosopimuksen toiseen osaan.

Tässä asiakirjassa keskitytään oikeudelliseen tilanteeseen sellaisena kuin sitä sovellettiin 1. tammikuuta 2021 alkaen. Sitä on päivitetty sen huomioon ottamiseksi, että armonaika (*erosopimuksen mukaista uudenlaista oleskelustatusta koskevien hakemusten määräaika*) päättyi.

Kuvaus Yhdistyneen kuningaskunnan laeista ja erosopimuksen täytäntöönpanosta perustuu tällä hetkellä käytettävissä oleviin tietoihin.

Sisällysluettelo

1.	Siirtymäkausi	2
2.	Ketä erosopimuksella suojataan?	3
•	<i>Oleskeluehtojen yksityiskohdat</i>	5
•	<i>Poissaoloa koskevat säännöt</i>	9
•	<i>Eryistapaukset</i>	10
3.	Perheenjäsenet.....	12
4.	Oleskeluoikeudet	18
•	<i>Erosopimuksen hallinnointi</i>	21
5.	Maahantuloa ja maastapoistumista koskevat säännöt.....	24
6.	Rikollisuus ja väärinkäytökset.....	26
7.	Hallinnolliset menettelyt.....	28
•	<i>Myöhästyneet hakemukset</i>	35
8.	Ammattipätevyydet	41
•	<i>EU:n nykyinen lainsäädäntö ammattipätevyydestä</i>	41
•	<i>Erosopimuksen säännöt ammattipätevyydestä</i>	42
9.	Sosiaaliturva.....	45
10.	Hyödyllisiä linkkejä	54

1. Siirtymäkausi

1.1. Siirtymäkausi: mikä se oli ja miten se tarkoitti kansalaisten oikeuksien kannalta?

Yhdistynyt kuningaskunta erosi Euroopan unionista 31. tammikuuta 2020.

Molemmat osapuolet sopivat kuitenkin siirtymäkaudesta, joka oli voimassa 1. helmikuuta 2020 ja 31. joulukuuta 2020 välisenä aikana. Siirtymäkauden aikana Yhdistynyt kuningaskunta ei enää ollut Euroopan unionin jäsen eikä enää osallistunut EU:n päätöksentekoprosesseihin.

Kaikkia EU:n lakeja kuitenkin sovellettiin vielä kaikilla politiikanaloilla Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Yhdistynyt kuningaskunta pysyi EU:n tulliliitossa ja sisämarkkinoilla, ja siihen sovellettiin edelleen kaikkia neljää vapautta.

EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevaa EU:n lainsäädäntöä sovellettiin sen vuoksi edelleen kaikilta osin siirtymäkaudella (tai "täytäntöönpanokaudella") huolimatta siitä, että Yhdistynyt kuningaskunta ei enää ollut EU:n jäsenvaltio.

Tämä tarkoittaa sitä, että EU:n kansalaiset pystyivät käyttämään EU:n vapaan liikkuvuuden oikeuksiaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa vuoden 2020 loppuun saakka.

1.2. Sovelletaanko vapaata liikkuvuutta koskevaa EU:n lainsäädäntöä vielä Yhdistyneessä kuningaskunnassa?

Ei sovelleta. EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevaa EU:n lainsäädäntöä lakattiin soveltamasta Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleviin EU:n kansalaisiin ja EU:ssa oleviin Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisiin 31. joulukuuta 2020.

1.3. Kohdeltiinko Yhdistyneeseen kuningaskuntaan saapuvia siirtymäkaudella samalla tavalla kuin niitä, jotka olivat saapuneet sinne ennen 1. helmikuuta 2020?

Kyllä. Heillä oli täsmälleen samat EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön mukaiset oikeudet kuin niillä, jotka saapuivat Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ennen sen EU:sta eroamista. Oikeuksia koskivat myös samat rajoitukset.

2. Ketä erosopimuksella suojataan?

2.1. Keiden oikeudet erosopimuksella suojataan Yhdistyneessä kuningaskunnassa?

Jotta erosopimusta voidaan soveltaa EU:n kansalaisiin ja heidän erosopimuksessa mainittuihin perheenjäseniinsä, heidän on täytynyt oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa laillisesti EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön mukaisesti 31. joulukuuta 2020, kun siirtymäkausi päättyi.

Erosopimuksessa ei edellytetty, että henkilön on oltava siirtymäkauden päättyessä fyysisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa, vaan tilapäinen poissaolo, joka ei vaikuta oleskeluoikeuteen, ja pidempi poissaolo, joka ei vaikuta pysyvään oleskeluoikeuteen, olivat sallittuja. Tarkempia tietoja poissaoloista on jäljempänä.

Riitti, että henkilö asui Yhdistyneessä kuningaskunnassa laillisesti 31. joulukuuta 2020. EU:n kansalaisen ei tarvinnut oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa tietyinä ajanjaksona ennen 31. joulukuuta, vaan pelkkä maahan saapuminen tuona päivänä riitti.

Jotta EU:n kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä pystyivät jäämään Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, heidän oli myös oleskeltava siellä laillisesti siirtymäkauden jälkeen. Erosopimuksen mukaiset oleskelun aineelliset edellytykset ovat olennaisesti samat kuin EU:n lainsäädännössä.

EU:n kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä, jotka täyttävät ehdot, on haettava uudenlaista oleskelustatusta Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen armonajan päättymistä. Jos hakemusta ei tehdä ajoissa, kaikki erosopimuksen mukaiset oikeudet voidaan menettää.

Ehtojen erosopimuksen mukaisen uudenlaisen oleskelustatuksen saamiselle pitäisi olla samat kuin ne, joista säädetään vapaata liikkuvuutta koskevassa direktiivissä (direktiivin 6 ja 7 artiklassa annetaan oikeus enintään viiden vuoden oleskeluun niille, jotka työskentelevät tai joilla on riittävät taloudelliset varat ja sairausvakuutus. Viisi vuotta laillisesti oleskelleille annetaan direktiivin 16–18 artiklassa oikeus pysyvään oleskeluun).

EU:n kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä on haettava oleskelustatusta EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisesti. EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisen oleskelustatuksen myöntämiseksi Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt olla arvioimatta, täyttävätkö oleskelustatuksen hakijat kaikki erosopimuksen mukaiset ehdot.

Yhdistynyt kuningaskunta antaa yksityiskohtaisia tietoja EU:n oleskelustatusjärjestelmästä sivustolla <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

2.2. Mitä Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskelu edellyttää?

Se edellyttää kolmea seikkaa: jotta EU:n kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä voivat oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa,

- 1) heillä on oltava oleskeluoikeus Yhdistyneessä kuningaskunnassa 31. joulukuuta 2020 EU:n lainsäädännön mukaisesti,
- 2) heidän on täytettävä oleskelua koskevat ehdot 31. joulukuuta 2020 jälkeen, ja
- 3) heidän on haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä.

2.3. Mikä on armonaika?

Erosopimuksella suojellaan niiden EU:n kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksia, jotka oleskelivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa EU:n lainsäädännön mukaisesti 31. joulukuuta 2020.

Heidän ei tarvitse hakea EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen siirtymäkauden päättymistä. Erosopimuksella varmistetaan, että heillä on vielä ainakin kuusi kuukautta aikaa toimittaa hakemuksensa.

Tätä ajanjaksoa, joka alkaa siirtymäkauden jälkeen ja päättyy hakemusten jättämisen määräaikaan, kutsutaan armonajaksi. Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan hakemusten jättämisen määräaika oli 30. kesäkuuta 2021.

Suojan piiriin kuuluvilla EU:n kansalaisilla ja heidän perheenjäsenillään (jotka oleskelivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa EU:n lainsäädännön mukaisesti 31. joulukuuta 2020) on armonajan aikana oleskeluoikeus, jonka katsotaan olevan olemassa (nk. oikeudellinen olettaus). Heitä ei voida poistaa maasta, paitsi jos he ovat tehneet rikoksen.

Armonajan päättymisen jälkeen tehtyjä hakemuksia EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisesta uudenlaisesta Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatuksesta ei mahdollisesti enää oteta huomioon. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

2.4. Mitä asioita EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskeva EU:n lainsäädäntö kattaa?

EU:n kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeus oleskella muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jonka kansalaisia he ovat, perustuu useisiin EU:n säädöksiin:

- a) sopimus Euroopan unionin toiminnasta (21, 45, 49 ja 56 artikla)
- b) vapaata liikkuvuutta koskeva direktiivi
- c) asetus työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta.

Suurin osa liikkuvia EU:n kansalaisia koskevista säännöistä sisältyy vapaata liikkuvuutta koskevaan direktiiviin. Se on hyvä lähtökohta, jos haluat lisätietoa

- oikeuksistasi
- perheenjäsenesi oikeuksista
- oleskeluoikeuden ehdoista
- hallinnollisista menettelyistä ja
- oleskeluoikeuden suojasta.

Erosopimuksella suojellaan niitä EU:n kansalaisia ja heidän perheenjäseniään, jotka oleskelevat Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja täyttävät EU:n lainsäädännön ehdot ennen siirtymäkauden päättymistä ja sen jälkeen.

- *Oleskeluehtojen yksityiskohdat*

2.5. Olen tšekki ja saavuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vuonna 2017. Työskentelen paikallisessa sairaalassa. Saanko jäädä tänne 31. joulukuuta 2020 jälkeen?

Kyllä. Jos jatkat työskentelyä (tai joudut lopettamaan työnteon tahtomattasi vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin 7 artiklan 3 kohdassa säädetyllä tavalla tai ryhdyt itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi, opiskelijaksi tai työnhakijaksi), voit jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan siirtymäkauden päätyttyä.

Sinulla on oikeus oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa erosopimuksen mukaisesti siirtymäkauden päätyttyä. Jotta oleskeluoikeutesi säilyisi, sinun on täytettävä käytännössä samat aineelliset edellytykset kuin ne, joita sovellettiin EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön mukaisesti ennen siirtymäkauden päättymistä.

Sinun on haettava Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilta uudenlaista oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Kun laillinen oleskelu on kestänyt viisi vuotta, voit hakea oleskeluoikeutesi muuttamista pysyväksi, jolloin saat enemmän oikeuksia ja paremman suojan. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on [täällä](#).

2.6. Olen puolalainen ja asun ja opiskelen Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Onko minun aloitettava työnteko, jotta voin säilyttää oikeuteni täällä?

Erosopimuksella suojellaan niitä EU:n kansalaisia, jotka oleskelevat Yhdistyneessä kuningaskunnassa EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön oleskeluoikeutta koskevien ehtojen mukaisesti. Pääperiaatteen mukaan EU:n kansalaiset täyttävät nämä ehdot, jos

- he ovat työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia, tai
- heillä on riittävät varat ja sairausvakuutus, tai
- he ovat nämä ehdot täyttävän henkilön perheenjäseniä, tai
- he ovat jo saaneet pysyvän oleskeluoikeuden (*johon ei sovelleta enää mitään ehtoja*).

Opiskelijana oleskeluun tarvitaan riittävät varat ja sairausvakuutus. On mahdollista vaihtaa edellä mainitusta ryhmästä toiseen (*esimerkiksi lopettaa opiskelu ja alkaa työskennellä*), koska oikeutesi säilyy niin kauan kuin täytät ainakin yhden ryhmän edellytykset.

On huomioitava, että Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt poiketa joistakin näistä ehdoista eikä vaadi Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvia EU:n kansalaisia tai heidän perheenjäseniään osoittamaan, että he ovat työntekijöitä tai että heillä on sairausvakuutus.

Oikeuksiesi säilyttämiseksi sinun on kuitenkin haettava Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilta EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

2.7. Suojellaanko niitä EU:n kansalaisia millään tavalla, jotka saapuivat Yhdistyneeseen kuningaskuntaan työnhakuun joitakin kuukausia ennen siirtymäkauden päättymistä?

Kyllä. Työpaikkaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä etsivä EU:n kansalainen saa jäädä kuuden kuukauden ajaksi saapumisestaan (*tai pitempään, jos hänellä on todellinen mahdollisuus löytää pian työpaikka*). Heidän on haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

2.8. Olen Tanskan kansalainen. Saavuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vuonna 2019, mutta en ole löytänyt työpaikkaa. Olen tällä hetkellä rahaton. Voinko jäädä tänne?

Erosopimuksella suojellaan niitä EU:n kansalaisia, jotka oleskelivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön oleskeluoikeutta koskevien ehtojen mukaisesti. Pääperiaatteen mukaan EU:n kansalaiset täyttävät nämä ehdot, jos

- he ovat työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia, tai
- heillä on riittävät varat ja sairausvakuutus, tai
- he ovat nämä ehdot täyttävän toisen EU:n kansalaisen perheenjäseniä, tai

- he ovat jo saaneet pysyvän oleskeluoikeuden (*johon ei sovelleta enää mitään ehtoja*).

Jos unionin kansalainen ei täytä näitä ehtoja siirtymäkauden päättyessä, hänellä ei ole erosopimuksen mukaista laillista oikeutta jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, vaan hänen tilanteensa riippuu Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännöstä.

2.9. Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt olla vaatimatta kattavaa sairausvakuutusta. Mitä tämä tarkoittaa?

Erosopimuksella turvataan oikeuksien säilyminen sellaisina kuin ne olivat EU:n lainsäädännössä. Kattava sairausvakuutus on selkeä laillisen oleskelun edellytys, jotta henkilö ei muodostu rasitteeksi. Siitä säädetään vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa.

EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisen uudenlaisen oleskelustatuksen myöntämisen osalta Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt olla vaatimatta EU:n kansalaisilta kattavaa sairausvakuutusta ja olla "*tutkimatta työpaikan aitoutta*".

2.10. Olen Ranskan kansalainen. Asun Pariisissa mutta käyn Lontoossa töissä. Voinko jatkaa työskentelyä Yhdistyneessä kuningaskunnassa?

Kyllä voit. Erosopimus suojelee myös ns. rajatyöntekijöitä. Erosopimuksessa tarkoitetaan rajatyöntekijällä henkilöä, joka työskentelee tai harjoittaa itsenäisesti ammattia yhdessä maassa ja asuu toisessa. Voit jatkaa työskentelyä Lontoossa, vaikka asut Pariisissa. Sinun on haettava Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilta uudenlaista asiakirjaa, joka todistaa sinun olevan erosopimuksen suojaama rajatyöntekijä. Asiakirja helpottaa matkustamista Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, siellä työskentelemistä ja palaamista Ranskaan.

2.11. Olen EU:n kansalainen ja sain Yhdistyneen kuningaskunnan pysyvän oleskeluluvan vuonna 2017. Mikä muuttuu?

Sinun on haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Koska sinulla kuitenkin jo on EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevaan EU:n lainsäädäntöön perustuvan pysyvän oleskeluoikeuden todistava asiakirja, hallinnollinen menettely on hyvin kevyt. Sinun on vain esitettävä voimassa oleva passi tai henkilöllisyystodistus, osoitettava, että et ole ollut Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella viiteen vuoteen, ja ilmoitettava mahdollisista rikosrekisterissä näkyvistä rikostuomioista. Tämä menettely on maksuton, ja sinulle myönnetään pysyvä oleskeluoikeus (nk. settled status) Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

2.12. Saavuין Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vuonna 1964 Ranskasta ja menin naimisiin ihanan brittiläisen aviomieheni kanssa. Suhteemme kestää edelleen. Ei kai minun tarvitse tehdä mitään, jotta voin jäädä tänne!

Jos olet varma, että sinulla on Yhdistyneen kuningaskunnan kansallisen lainsäädännön nojalla pysyvä oleskeluoikeus (Indefinite Leave to Remain) ja että näitä lakeja ei muuteta tulevaisuudessa, sinun ei tarvitse hakea erosopimuksen mukaista uudenlaista oleskelustatusta.

On kuitenkin vahvasti suositeltavaa, että haet EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Se antaa sinulle vahvan oikeuden oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa, etkä menetä tätä oikeutta, jos Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntö muuttuu. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

2.13. Olen Maltan kansalainen. Saavuין vuonna 2018 Yhdistyneeseen kuningaskuntaan työskentelemään rakennusalalla. Valitettavasti minulle sattui hiljattain työtapaturma, ja olen pysyvästi työkyvytön. Ei kai minun tarvitse lähteä täältä!

Ei tarvitse. Jos joutuu lopettamaan työskentelyn työtapaturman aiheuttaman pysyvän työkyvyttömyyden vuoksi, saa EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön nojalla oikeuden pysyvään oleskeluun. Tämä oikeus on turvattu myös siirtymäkauden päätyttyä.

Sinun on haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

2.14. Olen hollantilainen ja olen työskennellyt Yhdistyneessä kuningaskunnassa vuodesta 1995. Aion jäädä eläkkeelle muutaman vuoden kuluttua. Haluaisin tietää, voinko jäädä maahan eläkkeelle jäätyäni.

Kyllä voit. Vähintään viisi vuotta Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskeltuasi ja työskenneltäsi olet jo saanut pysyvän oleskeluoikeuden, johon ei sovelleta enää mitään ehtoja (*kuten että työskentelyn olisi jatkuttava*). Sinun on kuitenkin haettava Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan pysyvää oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

- Poissaoloa koskevat säännöt

2.15. Olen kotoisin Kreikasta ja tulen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vuonna 2018 opiskelemaan. Vuonna 2020 vietin viisi kuukautta Italiassa Erasmus+ -vaihdossa, minkä jälkeen palasin brittiyliopistooni. Toivottavasti tämä ei vaikuta kielteisesti oleskeluoikeuteeni Yhdistyneessä kuningaskunnassa!

Sillä ei ole vaikutusta oikeuksiisi. EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön mukaan alle kuuden kuukauden poissaolo vuodessa ei katkaise oleskelun yhtäjaksoisuutta. Nämä takeet sisältyvät myös erosopimukseen.

2.16. Erosopimuksen mukaan voin olla poissa maasta enintään kuusi kuukautta vuodessa ilman, että oleskelustatukseni Yhdistyneessä kuningaskunnassa vaarantuu. Mitä tarkoittaa "kuusi kuukautta vuodessa"?

Erosopimuksen sääntö kuuden kuukauden poissaolosta vuodessa on sama kuin vapaata liikkuvuutta koskevassa direktiivissä. Sen tulkinta on sama. EU:n vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin mukaisesti EU:n kansalaiset voivat olla tilapäisesti poissa yhteensä enintään kuusi kuukautta vuodessa. Kukin vuosi alkaa siitä päivämäärästä, jona EU:n kansalainen aloitti oleskelunsa vastaanottavassa maassa.

2.17. Olen Suomen kansalainen, ja minulla on ollut vuodesta 2010 lähtien vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön nojalla pysyvä oleskeluoikeus Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Lähdin Yhdistyneestä kuningaskunnasta maaliskuussa 2017 Ruotsiin opiskelemaan. Olisiko minun pitänyt palata Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ennen siirtymäkauden päättymistä, jotta en menetä oikeuttani asua siellä?

Ei. Koska sinulla oli pysyvä oleskeluoikeus Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen lähtöäsi, erosopimus suojaa sen, jos palaat Yhdistyneeseen kuningaskuntaan viiden vuoden kuluessa lähdöstäsi (eli ennen maaliskuuta 2022). Sinun on kuitenkin haettava uudenlaista pysyvää oleskelustatusta EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisesti. Tällainen hakemus olisi tehtävä ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

2.18. Kirjoittauduin Manchesterin yliopistoon aloittaakseni opintoni lukuvuonna 2020-2021. Valitettavasti en pystynyt matkustamaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan koronavirukseen liittyvien matkustusrajoitusten vuoksi. Opiskelen etänä. Suojaako erosopimus kuitenkin minua?

Valitettavasti erosopimuksen suoja voidaan taata ainoastaan niille EU:n kansalaisille, jotka saapuivat Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ennen siirtymäkauden päättymistä. Yhdistynyt kuningaskunta voi ottaa huomioon kaikki poikkeusolosuhteet.

2.19. Saavuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan juuri ennen siirtymäkauden päättymistä, mutta minun täytyi lähteä pian hoitaakseni tärkeää perheasiaa. Olenko kuitenkin vielä suojattu?

Kyllä. On tärkeää, että saavuit Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ennen siirtymäkauden päättymistä. Kun olet oleskellut Yhdistyneessä kuningaskunnassa EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön mukaisesti, voit olla poissa enintään kuusi kuukautta vuodessa (tai tietyissä tapauksissa kauemmin) mistä tahansa syystä ilman, että se vaikuttaa oikeuksiisi. Sinun on kuitenkin haettava uudenlaista pysyvää oleskelustatusta EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisesti. Tällainen hakemus olisi tehtävä ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

- *Erityistapaukset*

2.20. Tulin vuonna 2006 työskentelemään Yhdistyneeseen kuningaskuntaan Slovakian kansalaisena. Olen saanut hiljattain Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisuuden. Minkälainen minun asemäni on Slovakian ja Yhdistyneen kuningaskunnan kaksoiskansalaisena?

Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisuus antaa sinulle ehdottoman oikeuden oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Kansalaisuuden saamisen myötä oleskeluusi Yhdistyneessä kuningaskunnassa ei enää sovelleta vapaata liikkuvuutta koskevaa direktiiviä. Toisaalta koska oleskelusi vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön nojalla perustui Slovakian kansalaisuuteesi, erosopimus koskee jatkossa sinuakin.

Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisuutesi antaa sinulle pysyvän oleskeluoikeuden Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ja voit myös saada erosopimuksen mukaisen oikeuden esimerkiksi perheen yhdistämiseen.

2.21. Olen portugalilainen ja saavuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan useita vuosia sitten elääkseni yhdessä brittiläisen puolisoni kanssa. Hänellä on toimintarajoite, ja minä hoidan ja avustan häntä kokopäiväisesti. Uskon, että oleskeluni Yhdistyneessä kuningaskunnassa on laillista, mutta suojaako erosopimus minua?

Erosopimus suojaa vain niitä EU:n kansalaisia, jotka siirtymäkauden päättyessä oleskelivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön oleskeluoikeutta koskevien ehtojen mukaisesti.

Jos täytät kaikki ehdot, joita on asetettu itsensä elättävien EU:n kansalaisten oleskelulle, erosopimus suojaa oikeuttasi jäädä maahan siirtymäkauden päätyttyä.

2.22. Olen italialainen ja olen asunut Yhdistyneessä kuningaskunnassa brasilialaisen perheeni kanssa vuodesta 2011. Ymmärtääkseni oikeuteni oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa suojataan – mutta entä oikeuteni palata Italiaan perheeni kanssa? Miten unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä asiassa *Surinder Singh* sovelletaan?

Erosopimus suojelee henkilöitä, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja asuvat muussa jäsenvaltiossa kuin jonka kansalaisia he ovat. Se ei suojele niitä, jotka asuvat kansalaisuusmaassaan, riippumatta siitä, ovatko he palanneet kotimaahansa ennen siirtymäkauden päättymistä vai sen jälkeen.

Oikeuskäytäntöä asiassa *Surinder Singh* sovelletaan kuitenkin sinuun, koska palaat kansalaisuusjäsenvaltiossi sen jälkeen, kun käytit oikeuttasi muuttaa ja oleskella vapaasti toisessa EU:n jäsenvaltiossa. Sillä ei ole merkitystä, että kansalaisuusjäsenvaltiosi on eronnut EU:sta.

Oleskeluoikeutesi Yhdistyneessä kuningaskunnassa on suojattu, jos haet EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Menetät erosopimuksen mukaiset oikeutesi palattuasi Italiaan, ja oleskeluoikeutesi Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jos olet poissa maasta enemmän kuin viisi vuotta. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

2.23. Olen meksikolainen ja asun Yhdistyneessä kuningaskunnassa viisivuotiaan tyttäreni kanssa. Hän on Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen, ja olen hänen pääasiallinen

huoltajansa ns. *Ruiz Zambrano* -periaatteen mukaisesti. Voinko jäädä tänne?

Erosopimus suojaa vain niitä, jotka siirtymäkauden päättyessä oleskelivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön oleskeluoikeutta koskevien ehtojen mukaisesti.

Erosopimusta ei sovelleta niihin, joiden oleskelu Yhdistyneessä kuningaskunnassa perustuu ainoastaan heidän brittiperheenjäsentensä EU-kansalaisuuteen. Yhdistyneen kuningaskunnan nykyisen kansallisen lainsäädännön mukaan kyseiset henkilöt voivat saada EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisen uudenlaisen oleskelustatuksen. On suositeltavaa, että pyydät oikeudellista neuvontaa.

3. Perheenjäsenet

3.1. Olen portugalilainen samoin kuin isäni, joka työskentelee Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Asun hänen kanssaan ja käyn paikallista koulua. Voinko jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan?

Kyllä. Sinulla on oikeus jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan isäsi kanssa. Erosopimuksella varmistetaan, että kansalaisuudesta riippumatta kaikki perheenjäsenet, jotka asuvat siirtymäkauden päättyessä laillisesti EU:n kansalaisen kanssa Yhdistyneessä kuningaskunnassa, saavat jatkaa oleskelua ennen siirtymäkauden päättymistä voimassa olleiden ehtojen mukaisesti.

Sinun on varmistettava, että haet, tai isäsi hakee puolestasi, uudenlaista oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

3.2. Olen korealainen. Olen tullut Yhdistyneeseen kuningaskuntaan asuakseni latvialaisen aviopuolisoni kanssa, mutta avioliittomme on kuitenkin ajautunut vaikeuksiin. Haluan hakea avioeroa mutta pelkään, mitä oleskeluoikeudelleni tapahtuu.

Erosopimuksen mukaan EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön mukainen suoja, jota EU:n ulkopuolelta kotoisin olevat puoliset tietyin edellytyksin nauttivat erotessaan unionin kansalaisesta, säilyy. Jos olet ollut ennen eroamista naimisissa vähintään kolme vuotta ja asunut Yhdistyneessä kuningaskunnassa vähintään vuoden ennen eromenettelyn aloittamista, saat jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan siirtymäkauden päätyttyä, kunhan haet Yhdistyneen kuningaskunnan uudenlaista oleskelustatusta. EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevassa EU:n lainsäädännössä on tiettyjä ehtoja

oleskelulle, jotka sinun on täytettävä samalla tavalla kuin EU:n kansalaisten, kun avioerosi on saanut lainvoiman.

Joka tapauksessa sinun on haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Jos et ole asunut jatkuvasti viittä vuotta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, sinun on haettava määräaikaista oleskelulupaa (nk. "pre-settled status") Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Kun jatkuva oleskelu Yhdistyneessä kuningaskunnassa on jatkunut viisi vuotta, voit hakea pysyvää oleskelustatusta Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

3.3. Asun ja työskentelen Yhdistyneessä kuningaskunnassa slovakialaisen avopuolisoni kanssa. Lähitulevaisuuden suunnitelmimme kuuluu lapsen hankinta. Olisiko meidän pitänyt vauhdittaa suunnitelmaa ja hankkia lapsi ennen siirtymäkauden päättymistä?

Ei tarvitse kiirehtiä. Erosopimuksella varmistetaan, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuviin EU-kansalaisten perheisiin ennen siirtymäkauden päättymistä ja sen jälkeen syntyvät lapset saavat asua maassa. Muista hakea EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lapsesi voi saada Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisuuden syntymässä, mutta jos näin ei ole, sinun on haettava uudenlaista oleskelustatusta myös lapsellesi kolmen kuukauden kuluessa syntymästä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

3.4. Olen venäläinen ja asun Yhdistyneessä kuningaskunnassa romanialaisen puolisoni kanssa. Minulle on myönnetty EU:n oleskelulupakortti vuonna 2018. Voinko jäädä tänne?

Kyllä, voit jäädä. Erosopimus suojaa kaikkia perheenjäseniä, jotka ovat oleskelleet Yhdistyneessä kuningaskunnassa laillisesti EU:n kansalaisen kanssa ennen siirtymäkauden päättymistä. He voivat jäädä maahan, mutta heidän on haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

3.5. Olen saksalainen ja asun Yhdistyneessä kuningaskunnassa adoptiolapseni kanssa. Saammeko pysyä yhdessä?

Kyllä, saatte pysyä yhdessä. Erosopimus suojaa kaikkia perheenjäseniä, jotka ovat oleskelleet Yhdistyneessä kuningaskunnassa laillisesti EU:n kansalaisen kanssa ennen siirtymäkauden päättymistä. Adoptiolapsia kohdellaan samalla tavalla kuin biologisia lapsia. Sinun on kuitenkin

haettava EU:n oleskelujärjestelmän mukaista uudenlaista oleskelustatusta itsellesi ja lapsellesi (paitsi jos lapsi on Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen) ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

3.6. Erosopimuksessa edellytetään, että siirtymäkauden jälkeen syntyneen lapsen vanhemmalla, joka asuu vastaanottavassa valtiossa, on lapsen huoltajuus. Suojaako tämä sääntö ainoastaan eronneita pareja?

Ei. Huoltajuus määritellään erosopimuksessa hyvin väljästi. Se kattaa huoltajuuden, joka perustuu suoraan lakiin, tuomioistuimen tuomioon tai pelkästään vanhempien väliseen sopimukseen.

3.7. Hain useita vuosia sitten Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilta lupaa muuttaa ruotsalaisen serkkuni luokse Edinburghiin, koska olin taloudellisesti hänestä riippuvainen. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset hyväksyivät hakemukseni ja antoivat minulle EU:n oleskelulupakortin. Mitä minulle nyt tapahtuu?

Voit jäädä maahan. Erosopimus suojaa kaikkia perheenjäseniä, jotka ovat oleskelleet Yhdistyneessä kuningaskunnassa laillisesti EU:n kansalaisen kanssa ennen siirtymäkauden päättymistä. He voivat jäädä maahan, mutta heidän on haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä edellytetään, että EU:n oleskelukorttisi on voimassa, kun haet EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista oleskelustatusta. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

3.8. Minulle myönnettiin viisumi, jotta voin matkustaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvan unkarilaisen tätini luokse. Tätini tukee minua taloudellisesti vanhempieni kuoltua. Saavuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, mutta oleskelulupahakemukseni käsittely oli vielä kesken siirtymäkauden päättyessä. Mitä minulle tapahtuu?

EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön mukaan hakemuksesi ratkaistaan Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan ja oleskeluasi helpotetaan. Jos Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset päättävät myöntää sinulle oleskeluluvan, erosopimus suojaa sinua ja voit hakea EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Jos lupaa ei myönnetä, päätös on perusteltava,

ja siihen voi hakea muutosta. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on [täällä](#).

3.9. Olen Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvan Bulgarian kansalaisen elämäkumppani, mutta emme ole naimisissa. Aikomukseni on muuttaa hänen luokseen, mutta työ pitää minut kotimaassani Kanadassa vielä neljä vuotta. Voinko muuttaa hänen luokseen?

Kyllä. Erosopimus suojaa henkilöitä, jotka ovat siirtymäkauden päättyessä pysyvässä parisuhteessa EU-kansalaisen kanssa mutta eivät asu tämän luona Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Voit muuttaa kumppanisi luokse Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, kunhan olette edelleen pysyvässä parisuhteessa muuttoajankohtana, ja hän on hankkinut uudenlaisen oleskelustatuksen Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen [armonajan](#) päättymistä. Sinun on haettava [EU:n oleskelustatusjärjestelmän](#) mukaista uudenlaista oleskelustatusta kolmen kuukauden kuluessa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan saapumisestasi. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on [täällä](#).

Suhteen pysyvyyttä koskevaa vaatimusta on arvioitava sen mukaan, että tavoitteena on perheen yhtenäisyyden säilyttäminen laajemmassa merkityksessä. Kansallisissa säännöissä voidaan viitata vähimmäisaikaan sen arvioimiseksi, voidaanko suhdetta pitää pysyvänä. Siinä tapauksessa kansallisissa säännöissä on kuitenkin varmistettava, että muut keskeiset seikat (esim. yhteinen asuntolaina) otetaan huomioon.

3.10. Olen Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvan tšekin veljenpoika. Aikomukseni on muuttaa setäni luokse, mutta opiskelu pitää minut kotimaassani vielä neljä vuotta. Voinko muuttaa hänen luokseen?

Erosopimus ei suojaa EU:n kansalaisten etäisempiä sukulaisia (*lukuun ottamatta pysyvää parisuhdetta*), jotka eivät asu tämän kansalaisen luona siirtymäkauden päättyessä. Jos haluat muuttaa sukulaisesi luokse Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, sinun on täytettävä Yhdistyneen kuningaskunnan maahanmuuttolainsäädännön vaatimukset, mikä muuttoajankohtanasi voimassa olevien sääntöjen nojalla ei ehkä ole mahdollista.

3.11. Olen tanskalainen opiskelija Cardiffissa. Vaimoni asuu ulkomailla pienen lapsemme kanssa. He haluaisivat muuttaa luokseni, kunhan valmistun ja olen löytänyt työpaikan. Voivatko he muuttaa luokseni?

He voivat muuttaa luoksesi myös siirtymäkauden päättyttyä. Sen lisäksi, että erosopimus suojaa perheenjäseniä, jotka ovat oleskelleet laillisesti EU:n kansalaisen kanssa Yhdistyneessä

kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä, se suojaa myös perheenjäseniä, jotka ovat olleet unionin kansalaisen lähisukulaisia siirtymäkauden päättyessä, vaikka he eivät asuisi Yhdistyneessä kuningaskunnassa. He voivat muuttaa luoksesi, kunhan olette edelleen naimisissa muuttoajankohtana, ja olet hankkinut uudenlaisen oleskelustatuksen Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen armonajan päättymistä. Vaimosi ja lapsesi on haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista oleskelustatusta kolmen kuukauden kuluessa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan saapumisesta. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

3.12. Asun ja työskentelen Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Olen EU:n kansalainen ja minulla on EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukainen oleskelustatus. Olen vielä naimaton, mutta toivon meneväni joskus naimisiin. Pystyykö tuleva puolisoni muuttamaan luokseni Yhdistyneeseen kuningaskuntaan? Entä jos saamme lapsen?

Tuleva puolisoni ei voi muuttaa luoksesi erosopimuksen nojalla, koska sopimus ei suojele henkilöitä, jotka menevät EU:n kansalaisen kanssa naimisiin siirtymäkauden päättyttyä. Tällaisessa tapauksessa sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan maahanmuuttosäntöjä.

Tulevat lapset voivat muuttaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvan EU:n kansalaisen luokse ennen siirtymäkauden päättymistä, jos tämä EU-vanhempi on lapsen laillinen huoltaja ja jos hänelle on myönnetty uudenlainen Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatus, jota EU:n kansalaisen on haettava ennen armonajan päättymistä. Sinun on myös haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista oleskelustatusta lapsellesi kolmen kuukauden kuluessa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan saapumisesta tai syntymästä Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

3.13. Olen argentiinalainen. Työskentelen Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja asun siellä 6-vuotiaan kroatialaisen poikani ja 2-vuotiaan argentiinalaisen tyttäreni kanssa. Voimmeko jäädä tänne?

Te kaikki voitte jäädä edellyttäen, että sinä ja kroatialainen poikasi täytätte laillisen oleskelun edellytykset ja te kaikki olette saaneet EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaiset uudenlaiset oleskelustatukset, joita on haettava ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

Erosopimuksessa on huolehdittu siitä, että Yhdistyneeseen kuningaskuntaan voivat jäädä siirtymäkauden päättyttyä EU:n kansalaisten (*kuten poikasi*) lisäksi myös perheenjäsenet, jotka ovat EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisia (*kuten sinä ja tyttäresi*) ja joiden läsnäolo on

välttämätöntä, jotta se perheenjäsen, joka on EU:n kansalainen, voi käyttää erosopimukseen perustuvaa oikeuttaan.

3.14. Olen kotoisin Australiasta. Asun Yhdistyneessä kuningaskunnassa, koska olen siellä opiskelevan puolalaisen poikani ensisijainen huoltaja. Yhdistyneessä kuningaskunnassa työskennellyt puolalainen avopuolisoni on jättänyt meidät. Voinko jäädä maahan?

Erosopimus antaa sinulle oikeuden jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, kunnes poikasi päättää opintonsa. Sinulla on tämä oikeus vähintään siihen asti, kun poikasi on täysi-ikäinen, mutta mahdollisesti myös pitempään, jos hän tarvitsee edelleen läsnäoloasi voidakseen jatkaa opintojaan. Erosopimus ei takaa sinulle oikeutta jäädä pysyvästi Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, mutta sinulle voidaan myöntää pysyvä oleskeluoikeus Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön nojalla. Sinun ja poikasi on kuitenkin haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

4. Oleskeluoikeudet

4.1. Olen kyproslainen ja asun Lontoossa äitini kanssa, joka työskentelee insinöörinä. Käyn koulua mutta tulevaisuudessa haluaisin perustaa oman kukkakaupan. Voinko jäädä maahan ja aloittaa työntekijän opintojeni päätyttyä?

Kyllä. Sinulla ei ole ainoastaan oikeutta asua Yhdistyneessä kuningaskunnassa, vaan saat myös pitää kaikki EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön EU:n kansalaisille tarjoamat mahdollisuudet. Voit työskennellä, opiskella tai harjoittaa liiketoimintaa taikka pysyä kotona huolehtimassa perheenjäsenistäsi. Oikeutesi eivät muutu, kun alat tehdä työtä. Sinun on haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

4.2. Olen kotoisin Sloveniasta. Tulin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vuonna 2017 ja olen työskennellyt siitä lähtien itsenäisenä ammatinharjoittajana. Voinko saada täällä pysyvän oleskeluoikeuden, ja jos voin, millä ehdoilla?

Sinun on haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä. Kun olet asunut Yhdistyneessä kuningaskunnassa vähemmän kuin viisi vuotta, sinulle myönnetään määräaikainen oleskelulupa (nk. "pre-settled status"). Kun olet oleskellut Yhdistyneessä kuningaskunnassa laillisesti jatkuvasti viisi vuotta (*mukaan lukien oleskelu sekä ennen siirtymäkauden päättymistä että sen jälkeen*), voit hakea EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista pysyvää oleskelustatusta (nk. "settled status") Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Erosopimuksella suojellaan niitä EU:n kansalaisia, jotka oleskelivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön oleskeluoikeutta koskevien ehtojen mukaisesti. Pääperiaatteen mukaan EU:n kansalaisen oleskelu on laillista, jos

- he ovat työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia, tai
- heillä on riittävät varat ja sairausvakuutus (koskee myös opiskelijoita), tai
- he ovat ehdot täyttävän unionin kansalaisen perheenjäseniä.

4.3. Olen suomalainen ja olen asunut Yhdistyneessä kuningaskunnassa vanhempieni kanssa yhdeksän vuotta. He

ovat molemmat töissä. Onko minulla oleskeluoikeuksia Yhdistyneessä kuningaskunnassa?

Kyllä. Viisi vuotta Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuttuasi olet jo saanut EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön mukaisen pysyvän oleskeluoikeuden, johon ei sovelleta enää mitään ehtoja (*kuten että sinun olisi edelleen oltava perheenjäsen*). Tämä oikeus säilyy erosopimuksen nojalla, jos haet EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

4.4. Olen virolainen ja opiskelen brittiläisessä yliopistossa. Näillä näkymin valmistun vuonna 2022. Voinko jäädä maahan ja hakea siellä töitä?

Kyllä, voit jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, jos haet EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

Jos et hakemuksen jättöpäivänä ole asunut vielä jatkuvasti viittä vuotta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, sinulle myönnetään määräaikainen oleskelulupa (nk. "pre-settled status"). Kun olet oleskellut Yhdistyneessä kuningaskunnassa jatkuvasti viisi vuotta, voit hakea uudelleen EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista pysyvää oleskelulupaa (nk. "settled status") Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

EU:n kansalaiset voivat vaihtaa ryhmästä toiseen: opiskelijasta voi tulla työntekijä, työntekijä voi siirtyä eläkkeelle (*jolloin hänen katsotaan myös elättävän itsensä*), itsensä elättäjä voi alkaa opiskella ja niin edelleen. Ei ole tarvetta hakea uudelleen EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista oleskelustatusta.

4.5. Olen maltalainen, ja minulla on pysyvä oleskeluoikeus Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jossa olen syntynyt ja kasvanut. Yliopisto-opintoni ovat pitkällä, ja olen jo saanut hyvän työtarjouksen Slovakiasta. Minulle on tarjottu kolmivuotista sopimusta, mutta pelkään, että lähdettyäni Yhdistyneestä kuningaskunnasta en voi enää palata. Huolehdinko turhaan?

Kun olet hakenut Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilta EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista pysyvää oleskelustatusta ja saanut sen, voit poistua maasta enintään viideksi vuodeksi ja palata menettämättä tätä statusta. Viiden vuoden poissaolosääntö suojaa myös niitä kansalaisia, jotka olivat poissa Yhdistyneestä kuningaskunnasta siirtymäkauden päättyessä, jos he ovat hakeneet EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista

oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

4.6. Olen kotoisin Unkarista ja olen asunut ja työskennellyt Yhdistyneessä kuningaskunnassa 15 vuotta. Haluaisin jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Kai minun oikeuteni pysyvät voimassa?

Oikeuksille ei ole päättymispäivää. Kaikki erosopimuksen soveltamisalaan kuuluvat henkilöt saavat pitää oikeutensa elämänsä loppuun. Sinun on kuitenkin haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan pysyvää oleskelustatusta (nk. "settled status") ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

Tietyt oikeudet saattavat kuitenkin raueta tietyissä olosuhteissa. Esimerkiksi uusi pysyvä oleskelustatus raukeaa, jos henkilö on Yhdistyneestä kuningaskunnasta poissa yhtäjaksoisesti yli viiden vuoden ajan.

4.7. Olen kotoisin Itävallasta ja olen asunut Yhdistyneessä kuningaskunnassa viimeiset 20 vuotta. Saan tiettyjä sosiaaliavustuksia. Ymmärtääkseni saan jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, mutta saanko edelleen tarvitsemani avustukset?

Kyllä. Kaikki erosopimuksen suojaamat Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvat EU:n kansalaiset säilyttävät oikeutensa yhdenvertaiseen kohteluun. Tämä tarkoittaa sitä, että jos he olivat oikeutettuja johonkin sosiaalietuuteen, oikeuteen tai etuun ennen siirtymäkauden päättymistä, se säilyy heillä jatkossakin.

Sinun on kuitenkin haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan pysyvää oleskelustatusta (nk. "settled status") ennen armonajan päättymistä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

4.8. Olen liettualainen ja opiskelen brittiläisessä yliopistossa. Nousevatko lukukausimaksuni siirtymäkauden päätyttyä? Voinko saada opintolainaa?

Kaikki Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvat EU:n kansalaiset, joilla on oikeus uudenlaiseen oleskelustatukseen, säilyttävät sekä oleskeluoikeutensa että oikeuden yhdenvertaiseen kohteluun.

Opiskelijoille, joilla on EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukainen oleskelustatus, tämä tarkoittaa sitä, että he maksavat jatkossakin samat lukukausimaksut kuin britit. Näitä oikeuksia

voidaan tulevaisuudessa muuttaa kansallisen politiikan mukaisesti samalla tavalla kuin Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisiin sovellettavia sääntöjä.

Opiskelijoiden elinkustannuksiin tarkoitettujen tukien, kuten opintoavustusten tai elinkustannuksiin tarkoitettujen lainojen, osalta erosopimuksen soveltamisalaan kuuluviin EU:n opiskelijoihin sovelletaan samaa kohtelua kuin tähänkin asti.

4.9. Olen Portugalin kansalainen ja asun Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Erosopimus suojaa oleskeluoikeuteni. Säilyykö minulla myös oikeus vapaaseen liikkuvuuteen EU:ssa?

EU:n kansalaisena sinulla on oikeus liikkua ja oleskella vapaasti EU:ssa EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön mukaisesti. Brexit ei vaikuta tähän oikeuteen.

- *Erosopimuksen hallinnointi*

4.10. Valvooko jokin riippumaton kansallinen viranomainen erosopimusta?

Yhdistyneen kuningaskunnan riippumaton kansallinen viranomainen eli riippumaton valvontaviranomainen valvoo kansalaisten oikeuksia koskevan erosopimuksen osan täytäntöönpanoa ja soveltamista. Sen verkkosivusto on osoitteessa <https://ima-citizensrights.org.uk/>.

Tämän viranomaisen toimivaltuudet (myös toimivalta tutkia kansalaisten valituksia) ja tehtävät vahvistetaan erosopimuksessa, ja ne vastaavat perussopimukseen perustuvaa komission toimivaltaa. Sillä on myös oikeus saattaa kansalaisten valituksiin liittyviä asioita toimivaltaisten Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuinten käsiteltäväksi.

Erosopimuksella perustetaan myös kansalaisten oikeuksia käsittelevä erityiskomitea. Yhdistyneen kuningaskunnan kansallinen viranomainen ja komissio raportoivat vuosittain komitealle toimistaan, jotka liittyvät erosopimuksen kattamien kansalaisten oikeuksien täytäntöönpanoon. Ne raportoivat myös valitusten määrästä ja luonteesta.

4.11. Uskon, että erosopimuksen mukaisia oikeuksiani on rikottu. Mitä voin tehdä?

Ensimmäiseksi sinun on selitettävä asia sille Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiselle, jonka uskot tehneen virheen, ja pyydettyä sitä korjaamaan asia.

Jos tästä ei ole apua tai katsot, että se on hyödytöntä, voit tehdä valituksen ja pyytää Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimia käsittelemään asiaasi.

Voit myös ilmoittaa oikeuksiesi rikkomisesta riippumattomalle valvontaviranomaiselle osoitteessa <https://ima-citizensrights.org.uk/report-a-complaint/>. Riippumattomalle valvontaviranomaiselle tehty valitus auttaa tunnistamaan ja korjaamaan mahdollisia rakenteellisia ongelmia. Se ei ehkä kuitenkaan ratkaise sinun ongelmaasi.

Voit EU:n kansalaisena myös tehdä valituksen komissiolle, mutta komissio ei voi suoraan antaa asiassa päätöstä, kuten riippumaton valvontaviranomainen tai Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset tai tuomioistuimet.

4.12. Mistä voin saada lisätietoja erosopimuksen täytäntöönpanosta?

Parhaita tiedonlähteitä ovat EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan yhteiset oleskeluoikeuksien täytäntöönpanoa koskevat raportit, joita päivitetään säännöllisesti. Raportit ovat saatavilla osoitteessa https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_fi.

4.13. Mikä estää Yhdistynyttä kuningaskuntaa muuttamasta lakejaan uudenlaisesta oleskelustatuksesta tulevaisuudessa?

Erosopimuksessa tehdään selväksi, että yksittäiselle EU:n kansalaiselle ja hänen perheenjäsenilleen jo myönnettyä uudenlaista oleskelustatusta ei voida poistaa muilla perusteilla kuin erosopimuksessa erikseen mainitaan (*tällainen on esimerkiksi henkilön poissaolo tai syyllistyminen rikokseen*).

Erosopimukseen perustuvat oikeudet ovat kansainvälisoikeudellisesti sitovia, ja unionin kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä voivat suoraan vedota erosopimuksen mukaisiin oikeuksiinsa Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava, että erosopimukseen perustuvat kansalaisten oikeudet sisällytetään asianmukaisesti Yhdistyneen kuningaskunnan kansalliseen lainsäädäntöön.

Erosopimukseen perustuvia unionin kansalaisten oikeuksia koskeva Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntö menee muun Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön edelle. Tämä tarkoittaa sitä, että Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännöllä ei voida "vahingossa" poistaa erosopimuksella suojattuja oikeuksia. Jos Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentti päättäisi tulevaisuudessa kumota lainsäädäntöä, jolla pannaan täytäntöön unionin kansalaisten oikeuksia, tämä rikkoisi erosopimusta. Sopimusrikkomus johtaisi sekä itse erosopimukseen että kansainväliseen oikeuteen perustuviin seuraamuksiin.

4.14. Euroopan unionin tuomioistuimen toimivalta päättyy kahdeksan vuoden kuluttua. Tarkoittaako tämä sitä, että myös minun oikeuteni päättyvät silloin?

Erosopimukseen perustuvien oikeuksiesi voimassaololla ei ole päättymispäivää (*tosin ne voivat raueta tietyissä olosuhteissa, esimerkiksi jos olet yli viisi vuotta poissa vastaanottavasta valtiosta*).

Vaikka Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuinten mahdollisuus pyytää unionin tuomioistuimelta erosopimuksen tulkintaa on rajattu kahdeksaan vuoteen, aika on riittävän pitkä sen varmistamiseksi, että unionin tuomioistuin ehtii antaa ratkaisunsa merkittävimmissä kysymyksissä.

Muilta osin erosopimukseen ei liity ajallisia rajoituksia, vaan kansalaiset voivat vedota suoraan erosopimukseen, joka pysyy ensisijaisena oikeusperustana verrattuna sen kanssa ristiriidassa oleviin kansalliseen lainsäädäntöön tai kansallisiin toimenpiteisiin. Myös siirtymäkauden päätyttyä Yhdistyneen kuningaskunnan hallinto- ja oikeusviranomaisten on noudatettava ennen sen päättymistä kertynyttä unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä. Tällöin niiden on otettava asianmukaisesti huomioon myös myöhempi oikeuskäytäntö.

4.15. Huomaan, että oleskeluoikeus perustuu vapaata liikkuvuutta koskevassa EU:n lainsäädännössä vahvistettuihin perusteisiin, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on niitä tulkinnut, mutta entä jos Yhdistynyt kuningaskunta ei ole soveltanut niitä oikein vaan se on noudattanut väärää tulkintaa?

Erosopimus on selkeä: silloin kun oleskeluoikeus perustuu vapaata liikkuvuutta koskevassa EU:n lainsäädännössä vahvistettuihin perusteisiin, niitä on tulkittava Euroopan unionin tuomioistuimen siirtymäkauden loppuun mennessä antamien päätösten mukaisesti.

Jos Yhdistynyt kuningaskunta tukeutuu EU:n lainsäädännön virheelliseen tulkintaan, joka on ristiriidassa unionin tuomioistuimen päätöksen kanssa, unionin tuomioistuimen tulkinta menee etusijalle.

Lisäksi Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuinten on otettava asianmukaisesti huomioon unionin tuomioistuimen tulkinnat siirtymäkauden päätyttyä kertyvässä oikeuskäytännössä.

5. Maahantuloa ja maastapoistumista koskevat säännöt

5.1. Voinko brexitin jälkeen matkustaa EU:n kansalaisena Yhdistyneeseen kuningaskuntaan?

EU:n kansalaiset pystyvät matkustamaan vapaasti siirtymäkauden loppuun saakka. Vaatimuksena oli ainoastaan voimassa oleva passi tai henkilöllisyystodistus.

Siirtymäkauden päätyttyä Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä asuneet EU:n kansalaiset voivat edelleen lähteä Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja palata sinne esittämällä voimassa oleva passin tai henkilöllisyystodistuksen. Heidän perheenjäsenillään, jotka eivät ole EU:n kansalaisia, on samat oikeudet ja sama passivaatimus. On syytä huomata, että vuodesta 2026 alkaen Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus lopettaa sellaisten henkilöllisyystodistusten hyväksyminen, jotka eivät ole biometriseen tunnistamiseen liittyvien kansainvälisten standardien mukaisia.

EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukainen uudenlainen oleskelustatus voi helpottaa rajan ylittämistä, sillä se vakuuttaa Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset siitä, että matkustajalla on oikeus oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännöllä säännellään sellaisten muiden EU:n kansalaisten maahantuloa, jotka eivät kuulu erosopimuksen soveltamisalaan (*eli jotka eivät ole oleskelleet Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päättyessä*). Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on ilmoittanut, että 1. lokakuuta 2021 lähtien ainoastaan passit ovat päteviä matkustusasiakirjoja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan saapumiseksi.

5.2. Olen Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuva liettualainen. Saatetaanko minulta vaatia tulevaisuudessa viisumi maahantuloa varten?

Ei, jos sinulla on voimassa oleva Yhdistyneen kuningaskunnan asiakirja osoituksena EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisesta uudeltaisesta oleskelustatuksesta. Yhdistynyt kuningaskunta myöntää EU:n kansalaisille EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisen digitaalisen asiakirjan.

5.3. Olen kotoisin Luxemburgista. En asu Yhdistyneessä kuningaskunnassa, mutta käyn siellä säännöllisesti. Tarvitseeko viisumin?

Viisumin tarve riippuu siitä, minkälaiset säännöt Yhdistynyt kuningaskunta ottaa käyttöön. Tällä hetkellä EU:n kansalaiset eivät tarvitse viisumia Yhdistyneessä kuningaskunnassa käyntiä varten.

5.4. Olen bulgarialainen ja asun Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Kiinalainen puolisoni aloitti juuri yliopisto-opinnot Melbournessa. Mitä viisumisääntöjä häneen sovelletaan, kun hän tulee luokseni Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vuonna 2025?

Vaikka Kiinan kansalaisiin sovellettaisiin Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaista viisumivaatimusta vuonna 2025, puolisoni kuuluu kuitenkin erosopimuksen suojan piiriin. Sen mukaan hänelle on myönnettävä viisumi maksutta ja nopeutetulla menettelyllä.

5.5. Olen italialainen ja asun Yhdistyneessä kuningaskunnassa egyptiläisen puolisoni kanssa. Meillä molemmilla on uudenlainen pysyvä oleskelustatus. Tarvitseeko puolisoni viisumia, kun matkustamme Ranskaan?

Kyllä, hän tarvitsee viisumin matkustaessanne Ranskaan, sillä hänellä ei enää ole EU:n vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin mukaista voimassa olevaa oleskelukorttia tai jonkin Schengen-valtion myöntämää oleskeluasiakirjaa. Hän kuuluu kuitenkin EU:n vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin suojan piiriin. Sen mukaan hänelle on myönnettävä viisumi Ranskaan maksutta ja nopeutetulla menettelyllä.

6. Rikollisuus ja väärinkäytökset

6.1. Olen asunut ja työskennellyt Yhdistyneessä kuningaskunnassa 11 vuotta. Vuonna 2019 sain rikoksesta viiden kuukauden vankeustuomion. Vaikuttaako vankeusrangaistus oikeuksiini?

Rikollisella toiminnalla voi olla seurauksia oleskeluoikeuden kannalta sovellettaessa yhtä lailla EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevaa EU:n lainsäädäntöä kuin erosopimusta. Jos rikos on tehty ennen siirtymäkauden päättymistä, sovelletaan nykyisiä vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin sääntöjä (*VI luku*).

Tämä tarkoittaa, että kaikki ennen siirtymäkauden päättymistä tapahtuneen rikoksen perusteella tehtävät päätökset, jotka vaikuttavat oleskeluoikeuteen, on tehtävä tapauskohtaisesti, sillä maasta voidaan poistaa ainoastaan sellainen rikosentekijä, jonka käyttäytyminen muodostaa todellisen, välittömän ja riittävän vakavan uhan, joka vaikuttaa johonkin yhteiskunnan olennaiseen etuun.

6.2. Mitä tapahtuu EU:n kansalaisille, jotka ovat saaneet erosopimuksen nojalla oikeuden jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja jotka syyllistyvät rikokseen?

Kaikkia rikostapauksia käsitellään siirtymäkauden jälkeen Yhdistyneen kuningaskunnan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa tämä tarkoittaa tällä hetkellä sitä, että maasta poistamista harkitaan ilman eri toimenpiteitä, jos henkilö on syyllistynyt rikokseen, josta on annettu vähintään 12 kuukauden vankeusrangaistus. Henkilöllä on oikeus hakea muutosta päätökseen, ja asian käsittelee riippumaton tuomioistuim.

6.3. Olen huolissani siitä, että monet yrittävät muuttaa maahan huijaten kuuluvansa erosopimuksen soveltamisalaan. Mitä suojakeinoja viranomaisilla on?

Kaikki jäsenvaltioiden käytettävissä olevat, EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön mukaiset suojakeinot väärinkäytöksiä ja petoksia vastaan säilyvät myös erosopimuksessa. Yhdistynyt kuningaskunta voi toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä evätäkseen, lopettaakseen tai peruuttaakseen erosopimuksen nojalla myönnetyn oikeuden, jos se on saatu oikeuksien väärinkäytöllä tai petoksella, kuten lumeavioliitolla, asiakirjoja väärentämällä tai esittämällä väärin oleskeluoikeuteen liittyviä ehtoja koskevia aineellisia tosiseikkoja. Tällaisten toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia, ja niihin on sovellettava oikeudellisia muutoksenhakukeinoja.

6.4. Johtavatko oikeuksien väärinkäyttöä koskeviin säännöksiin perustuvat Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten päätökset siihen, että henkilö menettää muutoksenhakuoikeutensa?

Väärinkäytös tai petos voi johtaa oleskeluoikeuden menettämiseen mutta ei koskaan muutoksenhakuoikeuden menettämiseen. Yhdistynyt kuningaskunta voi rajoittaa sellaisten EU:n kansalaisten oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen, jotka ovat todistettavasti käyttäneet väärin unionin oikeutta (esimerkiksi *solmimalla lumeavioliiton*). Kun Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ovat näyttäneet väärinkäytöksen tai petoksen toteen, asianomaisella henkilöllä on täydet oikeudet hakea muutosta päätökseen, jolla hänen oleskeluoikeuttaan on sen perusteella rajoitettu. Hänellä on muun muassa oikeus oleskella maassa muutoksenhaun käsittelyn ajan vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin 31 artiklan 2 kohdassa asetuissa rajoissa.

6.5. Erosopimuksen mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset voivat suorittaa järjestelmällisiä rikosrekisteri- ja turvallisuus selvityksiä kaikista henkilöistä, jotka hakevat uudenlaista oleskelustatusta Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Pitääkö tämä paikkansa?

Kyllä. Brexit-tilanne on aivan erityinen, koska Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten on tehtävä perustavanlaatuinen päätös siitä, pitäisikö kyseisille henkilöille myöntää loppuiäkseen uudenlainen oleskelustatus Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Tässä yhteydessä on asianmukaista, että Yhdistynyt kuningaskunta luo uudenlaisen menettelyn niille, jotka hakevat tällaista uudenlaista statusta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, sen sijaan, että heitä koskisivat pelkästään Yhdistyneen kuningaskunnan maahanmuuttosäännöt. Tämä merkitsee sitä, että Yhdistynyt kuningaskunta voi poistaa maasta siirtymäkauden päätyttyä ainoastaan sellaiset henkilöt, jotka ovat tehneet rikoksen ennen siirtymäkauden päättymistä ja jotka se voisi vastaavassa tilanteessa poistaa nytkin.

6.6. Olen saanut Yhdistyneessä kuningaskunnassa ylinopeus- ja pysäköintisakkoja, jotka eivät näy rikosrekisterissäni. Onko minun ilmoitettava niistä Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisille hakiessani EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista oleskelustatusta?

Ei, sinun täytyy ilmoittaa ainoastaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa saamasi rikostuomiot, ylinopeus- ja pysäköintisakot eivät ole rikoksia. Sinun täytyy joka tapauksessa ilmoittaa ainoastaan sellaiset rikostuomiot, jotka näkyvät Yhdistyneen kuningaskunnan rikosrekisterissä.

7. Hallinnolliset menettelyt

7.1. Mistä voin saada eniten tietoa oikeuksistani ja menettelystä?

Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset tiedottavat tästä asiasta EU:n kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen verkkosivulla <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Parhaat EU:n tietolähteet ovat osoitteissa https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_fi, <http://www.eurights.uk> ja https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_fi.htm.

Saatavilla on myös esitteitä eri aiheista: [Mitä sinun täytyy tietää EU:n kansalaisena, joka asuu Yhdistyneessä kuningaskunnassa](#); [Mitä sinun täytyy tietää ikääntyneenä EU:n kansalaisena, joka asuu Yhdistyneessä kuningaskunnassa](#) ja [Tietoja EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisille, jotka asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja joilla on, tai on ollut perhesiteitä EU:n kansalaiseen.](#)

Voit aina kysyä maasi lähetystöstä tai konsulaatista apua ja neuvoja.

7.2. Yhdistynyt kuningaskunta ottaa käyttöön uuden pysyvän oleskelustatuksen ("settled status"). Sovelletaanko sitä EU:n kansalaisiin, ja mitä se tarkoittaa?

Kaikkien Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvien EU:n kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä on haettava [EU:n oleskelustatusjärjestelmän](#) mukaista uudenlaista oleskelustatusta ennen [armonajan](#) päättymistä, jotta he voivat jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Se vastaa erosopimuksen mukaista pysyvää oleskeluoikeutta. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on [täällä](#).

Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset tiedottavat tästä asiasta EU:n kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen verkkosivulla <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

7.3. Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvana EU:n kansalaisena minun ei tarvinnut hakea oleskelulupaa ennen siirtymäkauden päättymistä. Täytyykö minun tehdä niin nyt?

EU:n vapaata liikkuvuutta koskevien oikeuksien soveltamista jatkettiin siirtymäkaudella samalla tavoin kuin jos Yhdistynyt kuningaskunta olisi vielä EU:n jäsen. EU:n kansalaiset pystyivät käyttämään oikeuksiaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa kaikilta osin siirtymäkauden loppuun saakka eikä oleskeluasiakirjan hakemista vaadittu.

EU:n kansalaiset voivat nyt jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ainoastaan, jos he hakevat EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista oleskelustatusta. Tämä on oikeudellinen edellytys sille, että heidän oleskelunsa Yhdistyneessä kuningaskunnassa voi jatkua. Hakemus on tehtävä ennen armonajan päättymistä. Yhdistyneen kuningaskunnan uudenlainen oleskeluasiakirja on digitaalinen. Sen pitäisi auttaa EU:n kansalaisia ja heidän perheenjäseniään todistamaan oleskelustatuksensa Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten ja poliisin lisäksi työnantajille, pankeille, vuokranantajille ja muille tahoille.

Jos et hae uudenlaista oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä, oleskeluoikeutesi Yhdistyneessä kuningaskunnassa vaarantuu. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

7.4. Tarkoittaako Yhdistyneen kuningaskunnan uudenlainen oleskelustatus sitä, että EU:n kansalainen menettää vanhat EU:n lainsäädännön mukaiset oikeutensa?

EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevaa EU:n lainsäädäntöä ei enää siirtymäkauden päätyttyä sovelleta Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Jos ei oteta huomioon sitä, että Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt olla vaatimatta EU:n kansalaisia täyttämään kaikkia ehtoja, erosopimuksen mukaiset aineelliset edellytykset, joiden mukaisesti kansalaisten on hankittava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukainen uudenlainen oleskelustatus, vastaavat olennaisilta osiltaan EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevassa EU:n lainsäädännössä säädettyjä oleskeluoikeuden hankkimista tai menettämistä koskevia edellytyksiä.

Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilla ei ole harkintavaltaa hakemuksen hylkäämiseen muilla perusteilla kuin ne, jotka EU:n lainsäädäntö sallii. Ketään suojeluun oikeutettua ei unohdeta.

Uudenlaisen oleskelustatuksen menettämiseen sovelletaan kansalaiselle edullisempia ehtoja kuin nykyisessä EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevassa EU:n lainsäädännössä, sillä EU:n kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä voivat poistua Yhdistyneestä kuningaskunnasta viideksi vuodeksi menettämättä pysyvää oleskelustatustaan. Nykyisten sääntöjen mukaan raja on ollut kaksi vuotta.

Toisaalta EU:n kansalaiset voivat menettää uudenlaisen oleskelustatuksen helpommin, jos he syyllistyvät rikokseen Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päätyttyä. Jos rikokseen syyllistytään siirtymäkauden päätyttyä, päätös tehdään Yhdistyneen kuningaskunnan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jossa kynnyks maastapoistamiseen on matalampi.

7.5. Minulle on epäselvää, millä perusteilla Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset päättävät EU:n kansalaisten uudenlaisesta oleskelustatuksesta. Saisinko selvennystä?

Ehdot, joilla EU:n kansalaiset voivat saada uudenlaisen oleskelustatuksen Yhdistyneessä kuningaskunnassa, eivät juuri poikkea EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevassa EU:n lainsäädännössä vahvistetuista ehdoista. Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt tarkistaa ainoastaan oleskelun keston ja rikosrekisteri- ja turvallisuus selvityksen tuloksen myöntäessään EU:n kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen luvan saapua Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja jäädä sinne EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisesti.

7.6. Mihin mennessä minun on haettava pysyvää ("settled status") tai väliaikaista oleskelustatusta ("pre-settled status")?

Niiden henkilöiden, jotka ovat oleskelleet laillisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä, on haettava Yhdistyneen kuningaskunnan uudenlaista oleskelustatusta armonajan päättymiseen mennessä. Lisätietoa niille, jotka eivät jättäneet hakemusta määräaikaan mennessä, on täällä.

Erosopimuksella suojattujen perheenjäsenten, jotka muuttavat sukulaistensa luokse Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vasta siirtymäkauden päätyttyä, on haettava uudenlaista oleskelustatusta kolmen kuukauden kuluessa saapumisestaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. He voivat hakea oleskelustatusta myös ennen armonajan päättymistä, jos tämä on heille edullisempaa.

Armonajan päättymiseen asti ja siihen saakka, kunnes heidän hakemuksensa on käsitelty, heillä on Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskeluoikeus, jonka katsotaan olevan olemassa.

7.7. Mitä tapahtuu, jos Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilla menee kauan oleskelustatusta koskevan hakemukseni käsittelyssä?

Kun hakemus on jätetty, voit jatkaa oleskeluasi ja säilytät kaikki nykyiset oikeutesi, kunnes päätös on tehty. Jos hakemus hylätään, sinulla on oikeus hakea muutosta ja asua maassa, kunnes kaikki muutoksenhakuvaiheet on saatettu päätökseen.

7.8. Missä määräajassa armonajan päätyttyä maahan muuttavan perheenjäsenen on haettava uudenlaista statusta?

Hänellä on erosopimuksen mukaisesti maahan saapumisesta vähintään kolme kuukautta aikaa hakea uudenlaista oleskelustatusta.

7.9. Onko mitään suojakeinoja siltä varalta, että uudenlaista oleskelustatusta koskevaa hakemusta ei ole mahdollista jättää ajoissa siksi, että järjestelmä Yhdistyneessä kuningaskunnassa ei toimi?

Kyllä on. Erosopimuksessa edellytetään, että armonaikaa (jonka päättymiseen mennessä kaikkien EU:n kansalaisten on haettava uudenlaista oleskelustatusta) olisi jatkettava automaattisesti vuodella, jos Yhdistynyt kuningaskunta huomaa, että se ei voi rekisteröidä hakemuksia tai antaa todistuksia hakemusten vastaanottamisesta teknisten ongelmien vuoksi. Kaikki oleskeluoikeudet säilyvät täysin ennallaan tämän jatkoajan.

7.10. Minulla on jo Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten vuonna 2014 myöntämä asiakirja, jossa vahvistetaan pysyvä oleskeluoikeuteni. Toivon, että kaltaiseni henkilöt voivat jäädä maahan ilman vaikeuksia.

Sinun on haettava EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatusta ennen armonajan päättymistä. Koska sinulla kuitenkin jo on EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevaan EU:n lainsäädäntöön perustuvan pysyvän oleskeluoikeuden todistava asiakirja, hallinnollinen menettely on hyvin kevyt. Sinun on vain esitettävä passi tai henkilöllisyystodistus, ilmoitettava mahdollisista täytäntöönpanemattomista rikostuomioista, jotka näkyvät tuomion antaneen valtion rikosrekisterissä, ja osoitettava, että et ole ollut poissa Yhdistyneestä kuningaskunnasta jatkuvasti yli viittä vuotta. Uusi oleskelustatus olisi myönnettävä sinulle maksutta.

7.11. Täytin Yhdistyneen kuningaskunnan pysyvän oleskeluoikeuden ehdot EU:n lainsäädännön mukaisesti, mutta en ole hakenut pysyvän oleskeluoikeuden osoittavaa todistusta. Voisiko tämä vaikuttaa minuun?

Se vaikuttaa sinuun jonkin verran. Ennen siirtymäkauden päättymistä myönnetyn pysyvän oleskeluoikeuden todistavan asiakirjan esittäminen olisi tehnyt EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisen oleskelustatuksen hakemisesta helpompaa. Joka tapauksessa sinulla on yhä pysyvä oleskeluoikeus (nk. "settled status") Yhdistyneessä kuningaskunnassa, mutta EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukainen hakumenettely on hieman työläämpää.

7.12. Pelkään pahoin, että Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten suunnittelema uusi hallinnollinen menettely EU:n kansalaisia varten osoittautuu painajaismaiseksi. Miten EU on suojellut oikeuksiani neuvotteluissa?

Yhdistynyt kuningaskunta suunnittelee uutta järjestelmää, EU:n oleskelustatusjärjestelmää, jossa uudenlaisen oleskelustatuksen hakemiseen tarvittavat hallinnolliset menettelyt ovat läpinäkyviä, sujuvia ja yksinkertaisia, jotta vältetään tarpeetonta hallinnollista raskautta.

EU:n oleskelustatusjärjestelmän hakulomakkeista tehdään lyhyet, yksinkertaiset ja käyttäjäystävälliset, ja ne mukautetaan erosopimuksesta johtuviin olosuhteisiin. EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaiset uudenlaiset Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatukset myönnetään maksutta.

Erosopimuksen mukaan Yhdistynyt kuningaskunta ei voi asettaa enempää vaatimuksia kuin on välttämätöntä ja kohtuullista sen määrittämiseksi, täyttyvätkö oleskeluoikeuden perusteet. Erosopimus sisältää samankaltaisia määräyksiä näyttövaatimuksista kuin on EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevassa EU:n lainsäädännössä.

7.13. Ottaen huomioon, miten EU:n vapaata liikkuvuutta koskevia sääntöjä sovellettiin Yhdistyneessä kuningaskunnassa, olen huolissani siitä, että uusi järjestelmä ei toimi käytännössä kaikissa tapauksissa.

Yhdistynyt kuningaskunta antaa yksityiskohtaisia tietoja EU:n oleskelustatusjärjestelmästä sivustolla <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisesti perustetun hallinnointijärjestelmän oletetaan olevan sujuva, läpinäkyvä ja yksinkertainen, ja siinä ei pitäisi syntyä tarpeetonta hallinnollista raskautta. EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaiset uudenlaiset Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatukset myönnetään maksutta.

Konkreettisten takeiden antamiseksi kansalaisille erosopimuksella varmistetaan, että kaikkia vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin menettelyllisiä takeita sovelletaan. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikkiin oleskeluoikeutta rajoittaviin päätöksiin on mahdollista hakea muutosta. Se tarkoittaa myös sitä, että kyseinen kansalainen säilyttää kaikki erosopimukseen perustuvat oikeudet siihen asti, kunnes lopullinen päätös on tehty, mukaan lukien oikeudellinen päätös muutoksenhakumenettelyn päätteeksi.

7.14. Hain Yhdistyneessä kuningaskunnassa EU-rekisteröintitodistusta (registration certificate) vuonna 2018. Kokosin lähes sata sivua asiakirjoja varmistaakseni, että

Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ymmärtävät minun täyttävän ehdot. En halua tehdä samaa uudestaan. Onko EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukainen hakuprosessi erilainen?

Kyllä on. EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisesti myönnetyn uudenlaisen oleskelustatuksen osalta ei aseteta enempää vaatimuksia kuin on välttämätöntä ja kohtuullista sen määrittämiseksi, täytyvätkö oleskeluoikeuden perusteet. Erosopimus sisältää samankaltaisia määräyksiä näyttövaatimuksista kuin on EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevassa EU:n lainsäädännössä. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset myös pyrkivät käyttämään niiden käytettävissä jo olevia todisteita (*kuten palkkaverotietoja*), jotta hakijoiden tarvitsisi toimittaa vähemmän todisteita.

Toisin sanoen erosopimuksessa rajoitetaan, mitä Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset voivat vaatia. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset voivat pyytää hakijoita toimittamaan ainoastaan välttämättömimmät todisteet, jotka osoittavat heidän täyttävän EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista Yhdistyneen kuningaskunnan uudenlaista oleskelustatusta koskevat ehdot ja ilmoittamaan mahdollisista täytäntöönpanemattomista rikostuomioista, jotka näkyvät tuomion antaneen valtion rikosrekisterissä – ei muuta.

Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ovat kuitenkin EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisesti päättäneet tarkistaa ainoastaan rikosrekisteri- ja turvallisuus selvityksen tuloksen ja oleskelun keston. Työskentelyä tai kattavaa sairausvakuutusta koskevia ehtoja ei sovelleta.

7.15. Mielestäni maahanmuuttoa koskevat Yhdistyneen kuningaskunnan hallinnolliset menettelyt ovat liian raskaita. Onko olemassa mitään sääntöjä tai takeita, joista saisin apua hakumenettelyssä?

Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten on autettava hakijoita hakumenettelyssä, jotta hakijat osaisivat todistaa täyttävänsä ehdot ja jotta vältettäisiin virheet tai laiminlyönnit, jotka voivat vaikuttaa hakemusta koskevaan päätökseen. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten on annettava hakijoille mahdollisuus toimittaa täydentäviä todisteita tai korjata puutteita, jos hakemuksesta näyttää yksinkertaisesti unohtuneen jotain. Näyttöön sovelletaan joustoa, jotta Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilla on tarvittaessa harkintavaltaa hyväksyä hakemus.

7.16. Koska matkustan paljon, en missään nimessä haluaisi luovuttaa alkuperäistä passiani hakiessani Yhdistyneen kuningaskunnan uudenlaista oleskelustatusta ja olla ilman passia. Mitä teen?

Useimpiin EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisiin hakemuksiin voidaan liittää skannattu kopio matkustusasiakirjasta eikä matkustusasiakirjaa tarvitse luovuttaa. Sinun on luovutettava matkustusasiakirjasi hakemusta tehdessäsi vain rajatuissa tilanteissa. Vaikka erosopimuksen

mukaan monet liiteasiakirjat voidaan toimittaa jäljennöksinä, kansallisilla viranomaisilla on oikeus vaatia, että hakemuksen yhteydessä esitetään voimassa oleva passi tai henkilöllisyystodistus. Vaikka viranomaiset pitävät matkustusasiakirjat hallussaan hakemuksen käsittelyn ajan, sinulla on oikeus pyytää, että matkustusasiakirjasi palautetaan ennen kuin hakemuksesta on tehty päätös.

7.17. Voinko toimittaa liiteasiakirjoista jäljennökset alkuperäisten sijaan?

Kyllä voit. Passia tai henkilöllisyystodistusta lukuun ottamatta liiteasiakirjat voidaan esittää jäljennöksinä. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset voivat tietyissä tapauksissa vaatia alkuperäisiä asiakirjoja, jos asiakirjojen aitoudesta on perusteltu epäily.

7.18. Jotkin maahanmuuttoa koskevat hakemukset tulevat Yhdistyneessä kuningaskunnassa erittäin kalliiksi. Kuinka paljon Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset veloittavat EU:n kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä uudenlaista oleskelustatusta koskevista hakemuksista?

EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaiset uudenlaiset Yhdistyneen kuningaskunnan oleskelustatukset myönnetään maksutta.

7.19. Olen naimisissa, ja meillä on kolme lasta. Käsitelläänkö hakemuksemme erikseen vai yhdessä?

Erosopimuksessa taataan, että perheenjäsenten samaan aikaan tekemät hakemukset käsitellään yhdessä. EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisesti tämä merkitsee, että hakemukset on yhdistettävä.

7.20. Olen kuullut, että Yhdistynyt kuningaskunta myöntää erosopimuksen mukaisia oleskeluasiakirjoja digitaalisessa muodossa. Mistä on kyse?

Erosopimuksen mukaisia oleskeluasiakirjoja voidaan myöntää fyysisinä asiakirjoina (*esimerkiksi muovikortti turvaominaisuuksin*) tai digitaalisessa muodossa.

Yhdistynyt kuningaskunta myöntää EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaisen digitaalisen oleskelustatuksen. Digitaalinen status perustuu Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten käyttämässä tietokannassa säilytettäviin tietoihin. Se on saatavilla osoitteessa <https://www.gov.uk/view-prove-immigration-status>.

7.21. EU:n kansalaisilla oli ennen siirtymäkauden päättymistä mahdollisuus valittaa Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten päätöksistä. Onko tämä oikeus yhä turvattu?

Kyllä, tämä oikeus on kirjattu erosopimukseen.

7.22. Mitä tapahtuu niille EU:n kansalaisille, joiden uudenlaista oleskelustatusta koskevat hakemukset hylätään? Voivatko he pysyä Yhdistyneessä kuningaskunnassa sillä aikaa kun muutoksenhaku on vireillä?

EU:n kansalaiset, joiden EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaista uudenlaista oleskelustatusta koskeva hakemus siirtymäkauden päätyttyä hylätään, voivat hakea muutosta oikeusteitse. He säilyttävät oleskeluoikeutensa, kunnes alkuperäinen päätös tai muutospäätös on lainvoimainen. Kuten EU:n kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön mukaan, Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset voivat poikkeustapauksissa poistaa hylätyn hakijan maasta jo ennen kuin lopullinen tuomio on annettu (*esimerkiksi silloin kun päätös perustuu yleistä turvallisuutta koskeviin pakottaviin syihin*). Ne eivät kuitenkaan saa estää EU:n kansalaista esittämästä puolustustaan henkilökohtaisesti muutoin kuin poikkeuksellisissa olosuhteissa, jos henkilön läsnäolo Yhdistyneessä kuningaskunnassa saattaisi aiheuttaa vakavia ongelmia yleiselle järjestykselle tai turvallisuudelle.

- Myöhästyneet hakemukset

7.23. En jättänyt hakemusta määräaikaan mennessä. Oleskelenko nyt laittomasti vastaanottavassa valtiossa?

Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä laillisesti oleskelleiden henkilöiden on haettava Yhdistyneen kuningaskunnan uudenlaista oleskelustatusta armonajan päättymiseen mennessä. Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan hakemusten jättämisen määräaika oli 30. kesäkuuta 2021.

Jos et jättänyt hakemusta määräaikaan mennessä, sinun on toimittava, sillä erosopimuksen mukaisesti sinulla ei ole oikeutta oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen kuin myöhässä jätetty hakemuksesi on hyväksytty.

7.24. En jättänyt hakemusta määräaikaan mennessä. Tarkoittaako tämä sitä, että en voi koskaan saada väliaikaista tai pysyvää oleskelustatusta [erosopimuksen mukaista oleskelustatusta]?

Jos et jättänyt hakemusta määräaikaan mennessä, voit hakea uudenlaista oleskelustatusta vielä määräajan umpeutumisen jälkeen. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilla on kuitenkin harkintavalta päättää myöhästyneen hakemuksen hyväksymisestä riippuen siitä, onko hakemuksen myöhästymiselle perusteltu syy. Lisäksi edellytetään, että oleskelit Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä (siirtymäkausi päättyi 31. joulukuuta 2020 klo 23.00 GMT).

Jos hakemus jätetään myöhässä, Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten on tarkasteltava syitä, jotka ovat johtaneet sen myöhästymiseen. Jos viranomaiset katsovat, että hakemuksen myöhästymisen syy on perusteltu, väliaikainen tai pysyvä oleskelustatus voidaan vielä myöntää.

Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ovat julkaisseet [ohjeet](#), joissa selitetään, mitkä ovat perustelluja syitä hakemuksen jättämiselle määräajan jälkeen. Katsottuaan, että hakemuksen myöhästymiselle on perusteltu syy, Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset harkitsevat, täytyvätkö ne oleskeluun liittyvät edellytykset, joiden perusteella ajoissa jätetyn hakemuksen pohjalta olisi myönnetty pysyvä tai väliaikainen oleskelustatus.

Jätä hakemus heti huomattuasi, että määräaika on umpeutunut.

7.25. Kansalliset viranomaiset huomauttivat minulle, että en jättänyt hakemusta määräaikaan mennessä. Mitä minun pitäisi tehdä seuraavaksi?

Jos et jättänyt hakemusta määräaikaan mennessä, voit hakea uudenlaista oleskelustatusta vielä määräajan umpeutumisen jälkeen. Tällöin sinun on kuitenkin osoitettava, että sinulla oli perusteltu syy jättää hakemus myöhässä.

Voit jättää hakemuksen myöhässä, vaikka kansalliset viranomaiset ilmoittaisivat, että et ole jättänyt hakemusta määräaikaan mennessä. Sinua saatetaan kehottaa jättämään hakemus kohtuullisen lisäajan kuluessa. Jos et jätä hakemusta sen jälkeen, kun viranomaiset ovat ilmoittaneet asiasta, vaarana on myös, että sinut poistetaan Yhdistyneestä kuningaskunnasta.

Vaikka olisit itse poistunut Yhdistyneestä kuningaskunnasta tai sinut olisi poistettu maasta, voit jättää hakemuksen myöhässä ulkomailta käsin.

7.26. Onko mitään suojatoimia niiden hyväksi, joiden hakemukset myöhästyvät?

Jos hakemus jätetään myöhässä, kansallisten viranomaisten on arvioitava kaikki olosuhteet ja syyt, joiden vuoksi määräaika ei ole noudatettu. Tällä suojatoimella varmistetaan, että myöhästyneitä hakemuksia käsitellään oikeasuhteisesti.

Hakemus on voinut jäädä jättämättä määräaikaan mennessä monista syistä. Tämän vuoksi Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten [ohjeissa](#) ei voida luetella kaikkia mahdollisia perustelluiksi katsottavia syitä. Vaikka omaa perusteluasi sille, miksi et jättänyt hakemusta määräaikaan mennessä, ei olisikaan mainittu ohjeissa, se voidaan silti katsoa perustelluksi syyksi. Sinun kannattaa siis silti jättää hakemus ja selittää mahdollisimman selkeästi, miksi et jättänyt sitä määräaikaan mennessä.

Jos hakemuksen myöhästymisen syy on mainittu ohjeissa esimerkkinä perustellusta syystä, on hyvin mahdollista, että Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset hyväksyvät myöhässä jätetyn hakemuksen. Ohjeissa on lueteltu muun muassa seuraavat esimerkit:

- lapset (mukaan lukien huostaan otetut lapset ja huostassa olleet aikuistuvat nuoret), joiden puolesta ei ole jätetty hakemusta
- fyysinen tai henkinen tila ja/tai hoito- tai tukitarve, joka on estänyt hakemuksen jättämisen
- vakava terveydellinen tilanne tai sairaanhoito, joka on estänyt hakemuksen jättämisen
- nykyajan orjuuden uhrin
- väkivaltaisen tai kontrolloivan suhteen tai tilanteen uhrin
- muu pakottava käytännön tai inhimillinen syy, kuten tietämättömyys oleskelustatusjärjestelmästä
- aiemmin maahanmuuton valvonnasta vapautetun henkilön aseman voimassaolon päättyminen
- jo olemassa oleva määräaikainen tai pysyvä maahantulo- tai oleskelulupa
- jo olemassa oleva ETA-säännösten mukainen henkilöasiakirja tai status.

7.27. En tiennyt, että lapsen puolesta oli jätettävä hakemus. Onko nyt liian myöhäistä?

Myös lasten on haettava uudenlaista oleskelustatusta, elleivät nämä ole syntyneet Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisiksi syntyneet lapset voivat pyytää Yhdistyneen kuningaskunnan passivirastolta (HM Passport Office) todisteen kansalaisuudestaan. Yhdistyneen kuningaskunnan passi on tärkeä asiakirja, jonka avulla voidaan todistaa kansalaisuus erityisesti matkustettaessa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja sieltä ulkomaille. Lisätietoa on [täällä](#).

Jätä uudenlaista oleskelustatusta koskeva hakemus lastesi puolesta ja selitä syyt hakemuksen myöhästymiselle. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten antamien [ohjeiden](#) mukaan tällaiset myöhästyneet hakemukset on vastaanotettava ja käsiteltävä ajoissa jätettyjen hakemusten tavoin.

Niiden lasten, jotka ovat syntyneet 30. kesäkuuta 2021 jälkeen Yhdistyneessä kuningaskunnassa mutta jotka eivät ole syntyneet Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisiksi, on myös haettava oleskelustatusta. Heitä koskeva hakemus on jätettävä hakemus kolmen kuukauden kuluessa syntymästä. Vaikka hakemusta ei olisi jätetty kolmen kuukauden kuluessa, se voidaan vielä jättää ja liittää mukaan perustelut, miksi hakemus on tehty myöhässä.

7.28. Miten oleskelustatusta haetaan ja mitä asiakirjoja tarvitaan?

Voit hakea oleskelustatusta myöhässä samalla sähköisellä hakulomakkeella, jota hakumenettelyssä käytettiin ennen määräaika.

Jos sinulla ei ole passia tai kansallista henkilökorttia etkä voi saada uutta henkilötodistusta nopeasti, voit tehdä hakemuksen paperilomakkeella, jonka saat [EU:n oleskelustatusjärjestelmän käyttäjätuesta](#): puh.(+44-0) 300 123 73 79. Soittaessasi EU:n oleskelustatusjärjestelmän käyttäjätukeen sinun on kerrottava, miksi sinulla ei ole passia tai kansallista henkilökorttia. Liitä paperimuotoiseen hakemukseen hyväksyttävä vaihtoehtoinen todistus henkilöllisyydestäsi.

Sekä sähköisessä että paperisessa hakulomakkeessa on osio, jossa voi selittää syyt hakemuksen jättämiselle myöhässä.

Jos sinulla on todisteita syistä, joiden vuoksi lähetät hakemuksen myöhässä, liitä ne hakemukseesi. Mikäli hakemuksestasi puuttuu tietoja, Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten saattavat pyytää lisätietoja tai todisteita. On erittäin tärkeää, että vastaat tällaiseen Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilta saatuun pyyntöön niin pian kuin mahdollista.

7.29. Jätin hakemuksen vasta määräajan umpeuduttua enkä ole vielä saanut tietoa statuksestani. Tarkoittaako tämä sitä, että suoja ei koske minua, koska määräaika on umpeutunut?

Kun hakemus on jätetty määräajan umpeuduttua, Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset antavat hakijalle hakutodistuksen. Jos viranomaiset katsovat, että hakijalla on ollut perusteltu syy jättää hakemus määräajan umpeutumisen jälkeen, hakemus on käsiteltävä sen sisällön perusteella ajoissa jätetyn hakemuksen tavoin.

Siitä hetkestä, kun sinulle annetaan todistus oleskeluasemaa koskevan hakemuksen jättämisestä, siihen asti kun hakemuksesi on käsitelty, oikeutesi on suojattu (mukaan lukien oikeus asua, vuokrata asunto ja opiskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa sekä oikeus käyttää julkisen terveydenhuollon palveluja maksutta).

7.30. En jättänyt hakemusta määräaikaan mennessä, mutta myöhässä jättämäni hakemus on hyväksytty. Mitä tämä merkitsee?

Sinulla on samat EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukaiset oikeudet kuin niillä, jotka ovat jättäneet hakemuksen ajoissa ja joiden hakemukset on hyväksytty.

7.31. En jättänyt hakemusta määräaikaan mennessä, ja myöhässä jättämäni hakemus hylättiin, koska sen myöhästymisen syitä ei katsottu perustelluiksi. Mitä tämä merkitsee?

Jos Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset eivät pidä esittämiäsi syitä hakemuksen myöhästymiselle perusteltuina, hakemus hylätään.

Sinulle lähetetään (yleensä sähköpostitse) kirje, jossa selitetään hakemuksen hylkäämisen syyt. Voit valittaa hylkäyspäätöksestä hallinnollisella muutoksenhaulla (administrative review) tai jättämällä valituksen (appeal) riippumattomaan Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimeen. Jos hallinnollinen muutoksenhaku ei tuota tulosta, voit vielä valittaa hakemuksen hylkäyspäätöksestä Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimeen. Joissakin harvoissa tapauksissa on mahdollista jättää uusi hakemus. Jos hakemuksesi hylätään ja haluat valittaa päätöksestä, kannattaa kysyä neuvoa Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimivalta valtuutetulta maahanmuuttoneuvojalta.

7.32. En asunut Yhdistyneessä kuningaskunnassa, kun siirtymäkausi päättyi, vaan saavuin maahan perheluvalla 30. kesäkuuta 2021 jälkeen. Pitääkö minun jättää hakemus tiettyyn määräaikaan mennessä?

Perheenjäsenillä, jotka ovat saapuneet Yhdistyneeseen kuningaskuntaan perheluvalla muuttaakseen perheenkokoajana toimivan EU-kansalaisen luokse 30. kesäkuuta 2021 jälkeen, on kolme kuukautta aikaa jättää oleskelulupahakemus Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisille. Jos perheenjäsen ei jätä hakemusta kolmen kuukauden kuluessa, hän voi jättää sen myöhässä edellä kuvatulla tavalla ja perustella sen yhteydessä, miksi hän ei jättänyt hakemusta ennen määräajan umpeutumista. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset tarkastelevat määräajan noudattamista jättämisen syitä. Jos syyt katsotaan kohtuullisiksi, hakemus hyväksytään, jos muut edellytykset täyttyvät.

Pysyvää tai väliaikaista oleskelustatusta Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolelta hakeneen ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan statuksen myöntämisen jälkeen saapuneen perheenjäsenen hakemusta ei tarvitse jättää kolmen kuukauden kuluessa, koska hänelle on jo myönnetty Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskeluun oikeuttava status.

7.33. Mistä saan lisätietoa?

Lisätietoa brexitistä, EU:n oleskelustatusjärjestelmästä ja oikeuksistasi saa [täältä](#).

8. Ammattipätevyydet

- EU:n nykyinen lainsäädäntö ammattipätevyydestä

8.1. Mitä tarkoitetaan ammattipätevydellä?

Ammattipätevydellä tarkoitetaan määriteltyä pätevyyttä, jonka henkilö lainsäädännön mukaan tarvitsee saadakseen oikeuden toimia säännellyssä ammatissa tai harjoittaa säänneltyä ammattitoimintaa tietyssä maassa.

Pätevyysvaatimukset vaihtelevat ammatin mukaan. Ne voivat myös vaihdella saman ammatin tai toiminnan osalta eri maiden välillä.

Ammattipätevyys saattaa edellyttää tiettyjä opintoja tai tietynlaista koulutusta ja/tai ammatillista kokemusta. Se voidaan osoittaa esimerkiksi tutkintotodistuksilla tai muunlaisilla todistuksilla tai näytöllä pätevyydestä ja/tai ammatillisesta kokemuksesta.

8.2. Mitä tapahtuu yhdessä jäsenvaltiossa tunnustetulle ammattipätevydelle, jos muuttaa toiseen jäsenvaltioon?

EU:n kansalaisilla on oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia itsenäisenä ammatinharjoittajana tai palkattuna työntekijänä muissakin jäsenvaltioissa kuin siinä, jossa he ovat hankkineet pätevyytensä.

Jos ammattihenkilö (esimerkiksi fysioterapeutti) on hankkinut koulutuksensa ja pätevyytensä yhdessä jäsenvaltiossa ja päättää muuttaa työskentelemään toiseen jäsenvaltioon, joka sääntelee pääsyä tähän ammattiin ja ammatin harjoittamista, hänen on hankittava jälkimmäisen maan tunnustus pätevyydelleen ennen kuin hän voi alkaa työskennellä siellä.

Tiettyjä ammatteja sääntelevät jäsenvaltiot ovat EU:n järjestelmässä velvollisia harkitsemaan tiukkojen ehtojen mukaisesti toisessa jäsenvaltiossa hankitun pätevyyden tunnustamista ja ammattiin pääsyn avaamista.

Tiettyjä ammatteja varten (*lääkärit, sairaanhoitajat, hammaslääkärit, eläinlääkärit, kättilöt, proviisorit ja arkkitehdit*) on käytössä automaattisen tunnustamisen järjestelmä, joka perustuu yhteisiin koulutuksen vähimmäisvaatimuksiin. Monet, pääasiassa käsityöalan, teollisuuden ja kaupan ammatit voivat tietyn edellytyksin saada automaattisen tunnustuksen.

Muiden ammattien osalta vastaanottava jäsenvaltio voi määrätä maahan muuttavan ammattilaisen täydentämään pätevyyttään, jos se poikkeaa objektiivisesti katsoen merkittäväällä tavalla vastaanottavassa jäsenvaltiossa vaaditusta pätevyydestä.

Jäsenvaltion, jossa tunnustamista pyydetään, on tehtävä tapauksesta päätös tiukassa määräajassa. Päätöksiin on mahdollista hakea muutosta kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ne eivät saa olla mielivaltaisia ja niiden on oltava kaikilta osin EU:n lainsäädännön mukaisia.

Joihinkin ammatteihin, kuten lakimiehiin, saatetaan soveltaa erityissääntöjä.

EU:n järjestelmää ei sovelleta EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten tekemiin tunnustamista koskeviin hakemuksiin, ellei niitä rinnasteta esimerkiksi sellaisten erityisjärjestelyjen nojalla, joita sovelletaan ETA-maiden ja Sveitsin kansalaisiin.

EU:n kansalaisten EU:n ulkopuolisessa maassa hankkima pätevyys kuuluu unionin järjestelmän piiriin vain siinä tapauksessa, että se on rinnastettu EU:n pätevyYTEEN. Rinnastus tehdään sen jälkeen, kun ammattia on harjoitettu kolmen vuoden ajan siinä jäsenvaltiossa, joka on ensimmäisenä tunnustanut sen.

8.3. Mitä tällä hetkellä tapahtuu yhdessä jäsenvaltiossa tunnustetulle ammattipätevyydelle, jos tarjoaa palveluita tilapäisesti tai satunnaisesti toisessa jäsenvaltiossa?

EU:n lainsäädännön mukaan useimpien ammattien osalta ainoastaan se jäsenvaltio, jossa palvelua aiotaan tarjota, voi vaatia kyseiseltä ammattilaiselta ennakoilmoitusta. Ilmoitus voidaan toimittaa kerran vuodessa (*tai 18 kuukauden välein, jos on kyse eurooppalaisesta ammattikortista*), ja siihen voidaan liittää tiettyjä todistuksia.

Jäsenvaltio, jossa palveluja aiotaan tarjota, ei saa tarkastaa pätevyyttä ennalta lukuun ottamatta ammatteja, joihin liittyy palvelun vastaanottajan terveyteen tai turvallisuuteen kohdistuva vakava riski. Näissäkään tapauksissa tarkastus ei saa ylittää sitä, mikä on tätä nimenomaista tarkoitusta varten tarpeen.

Pätevyyden ennakkotarkastusta ei saa myöskään tehdä ammateista, jotka kuuluvat automaattisen tunnustamisen piiriin, kuten lääkärit, sairaanhoitajat, hammaslääkärit, eläinlääkärit, kättilöt, proviisorit ja arkkitehdit. Ainoastaan vuotuinen ennakoilmoitus vaaditaan.

- *Erosopimuksen säännöt ammattipätevyydestä*

8.4. Miten Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen EU:sta on vaikuttanut edellä kuvattuun tilanteeseen?

Edellä kuvattua EU:n järjestelmää ei enää siirtymäkauden päätyttyä sovelleta Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Kaikki EU:n kansalaisten ammattipätevyyden tunnustamiseen Yhdistyneessä kuningaskunnassa liittyvät kysymykset ja mahdollisuus tarjota palveluja Yhdistyneessä kuningaskunnassa

käsitellään kansallisten sääntöjen ja ehtojen mukaisesti EU:n lainsäädännön tarjoamia oikeuksia soveltamatta.

8.5. Miten erosopimus vaikuttaa?

Erosopimuksella pyritään turvaamaan se, että brexit ei vaikuta sellaisten EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ammattipätevyyden tunnustamisen voimassaoloon ja heidän oikeuteensa harjoittaa ammattiaan, jotka oleskelevat siirtymäkauden päättyessä laillisesti vastaanottavassa valtiossa ja joiden ammattipätevyys on aiemmin tunnustettu kyseisessä valtiossa tiettyjen EU:n säädösten nojalla.

Samaa järjestelyä tarvitsevat siirtymäkauden päättyessä rajatyöntekijät, joiden pätevyys on saatettu tunnustaa ja joilla on lupa harjoittaa ammattiaan siinä valtiossa, jossa he työskentelevät.

Erosopimus kattaa myös tällaisten henkilöiden vireillä olevat pätevyyden tunnustamista koskevat hakemukset.

Erosopimus ei takaa Yhdistyneen kuningaskunnan pätevyyden omaaville ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa ammattia harjoittaville EU:n kansalaisille oikeutta vedota EU:n lainsäädäntöön, jos he haluavat tunnustuksen pätevyydelleen siirtymäkauden päättymisen jälkeen EU:n jäsenvaltioissa. Sopimus ei myöskään takaa oikeutta tarjota tilapäisiä tai satunnaisia palveluja näissä maissa.

Erosopimuksella ei suojata Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten joillakin sisämarkkinoiden kannalta yleiseurooppalaisesti tärkeillä aloilla, etenkin kuljetusalalla, myöntämien lupien voimassaoloa muualla EU:ssa eikä EU:n jäsenvaltioiden viranomaisten myöntämien vastaavanlaisten lupien voimassaoloa Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

8.6. Olen virolainen arkkitehti, ja asun ja työskentelen Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Voinko edelleen harjoittaa ammattiani?

Kyllä voit. Jos sinulla on Yhdistyneessä kuningaskunnassa tunnustettu ammattipätevyys ja täytät kaikki ammatin harjoittamista koskevat Yhdistyneen kuningaskunnan vaatimukset, pätevyyden tunnustamisesta tehty päätös on siellä edelleen voimassa, ja voit jatkaa ammatin harjoittamista.

8.7. Olen belgialainen fysioterapeutti. Asun Irlannissa, ja työskentelen fysioterapeuttina Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jossa pätevyyteni on tunnustettu. Voinko jatkaa palvelujeni tarjoamista rajatyöntekijänä Yhdistyneessä kuningaskunnassa?

Kyllä voit. Jos sinulla on Yhdistyneessä kuningaskunnassa tunnustettu ammattipätevyys, pätevyyden tunnustamisesta tehty päätös on siellä edelleen voimassa, ja voit jatkaa ammatin harjoittamista.

8.8. Olen Suomen kansalainen, ja asun Suomessa. Suoritan parhaillani opintoja paikallisessa oppilaitoksessa, jolla on franchise-sopimus erään brittiyliopiston kanssa. Kun saan opintoni päätökseen, saan brittiläisen tutkintotodistuksen. Miten pätevyyteeni suhtaudutaan, jos saan tutkintotodistukseni siirtymäkauden päätyttyä?

Jos todistuksen myöntää Yhdistyneen kuningaskunnan oppilaitos (*yliopisto tai ammattioppilaitos*), tutkintosi katsotaan EU:n ulkopuoliseksi tutkinnoksi eikä siihen sovelleta EU:n järjestelmää tutkintojen tunnustamiseksi.

Ammattiin pääsyn avaamista Yhdistyneessä kuningaskunnassa koskevat ehdot riippuvat Yhdistyneen kuningaskunnan maahanmuuttolainsäädännöstä ja -politiikasta, erityismääräysten soveltamisesta ja sellaisiin ulkomaalaisiin, joilla on franchise-sopimuksen mukaisesti saatu brittiläinen tutkintotodistus, sovellettavasta kohtelusta.

9. Sosiaaliturva

9.1. Olen espanjalainen, työskentelen Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja minulla on EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukainen status. Mitä tapahtuu sosiaaliturvalleni?

Sosiaaliturvasääntöjen osalta erosopimuksen tavoitteena on varmistaa, että kaikki pysyy ennallaan. EU:n sääntöjen soveltamista jatketaan erosopimuksen suojaamiin henkilöihin. Tämä tarkoittaa esimerkiksi, että

- **sosiaaliturvaetuuksiasi** vastaa jatkossakin Yhdistynyt kuningaskunta – maksat sen maan sosiaaliturvamaksuja ja olet oikeutettu sen etuuksiin ilman syrjintää;
- sinulla on **oikeus terveydenhuoltoon Yhdistyneessä kuningaskunnassa** samoin ehdoin kuin maan omilla kansalaisilla;
- jos menet lomalle Euroopan unioniin, voit käyttää Yhdistyneen kuningaskunnan eurooppalaista sairaanhoitokorttiasi (*sinun on kuitenkin haettava uutta EHIC-korttia, tarkempia tietoja: <https://www.nhs.uk/using-the-nhs/healthcare-abroad/apply-for-a-free-ehic-european-health-insurance-card/>*);
- **jos lapsesi asuvat Espanjassa** ja olet oikeutettu Yhdistyneen kuningaskunnan perhe-etuuksiin, saat ne jatkossakin ilman vähennyksiä aivan kuin jos lapsesi asuisivat kanssasi Yhdistyneessä kuningaskunnassa (*tarkempia tietoja: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=fi>*);
- **jos saat lapsia siirtymäkauden päätyttyä** ja olet Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan oikeutettu perhe-etuuksiin, saat ne jatkossakin, vaikka lapsesi asuisivat esimerkiksi Espanjassa (*tarkempia tietoja: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=fi>*);
- **jos joudut työttömäksi**, olet oikeutettu Yhdistyneen kuningaskunnan työttömyysturvaan ja nämä etuutesi seuraavat mukana sallitun ajan hakiessasi työtä jossakin EU:n jäsenvaltiossa (*tarkempia tietoja: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=fi>*);
- **kun jäät eläkkeelle**, olet oikeutettu Yhdistyneen kuningaskunnan eläkkeeseen kansallisen lainsäädännön edellytysten mukaisesti:
 - jos sinulla ei ole tarpeeksi vakuutuskausia saadaksesi Yhdistyneen kuningaskunnan eläkettä, maan viranomaiset ottavat tarpeen mukaan huomioon EU:n jäsenvaltioissa täyttyneet vakuutuskaudet;

- jos päätät palata Espanjaan:
 - saat edelleen Yhdistyneen kuningaskunnan eläkettä ilman vähennyksiä;
 - Yhdistyneen kuningaskunnan eläkkeeseesi sovelletaan jatkossakin korotuksia;
 - sairausvakuutusturvasi maksuvastuu määräytyy sen mukaan, mitä muita eläkkeitä saat ja missä asut;

tarkempia tietoja: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=fi>;

- **jos perheenjäsenesi ovat kuolomasi jälkeen oikeutettuja Yhdistyneen kuningaskunnan perhe-eläke-etuuksiin**, he voivat hakea ja saada näitä etuuksia ilman vähennyksiä, vaikka he asuisivat Espanjassa.

9.2. Kuinka kauan erosopimus voi suojata minua?

Suoja kestää niin kauan kuin olet keskeytyksettä tilanteessa, jossa on yhteys Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja johonkin jäsenvaltioon.

Esimerkiksi: jos Puolan kansalainen asuu siirtymäkauden päättyessä Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja tekee siellä työtä brittityönantajalle, häneen sovelletaan erosopimusta niin kauan kuin rajat ylittävä yhteys säilyy.

Rajat ylittävä yhteys Yhdistyneen kuningaskunnan ja EU:n jäsenvaltion välillä puolestaan säilyy niin kauan kuin asut Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja teet siellä työtä brittityönantajalle.

Yhteys voi jatkua myös tilanteen muuttuessa: suoja säilyy, jos rajat ylittävä yhteys Yhdistyneeseen kuningaskuntaan säilyy. Niinpä suoja säilyy esimerkiksi seuraavissa tapauksissa:

- jatkat työskentelyä brittityönantajalle Yhdistyneessä kuningaskunnassa mutta otat myös sivutyön Irlannista;
- jatkat työskentelyä brittityönantajalle Yhdistyneessä kuningaskunnassa mutta muutat asumaan Irlantiin;
- lakkaat työskentelemästä brittityönantajalle ja alat työskennellä Irlannissa, mutta asut edelleen Yhdistyneessä kuningaskunnassa;
- työsopimuksesi päättyy ja teet uuden sopimuksen irlantilaisen työnantajan kanssa, mutta työ tehdään edelleen Yhdistyneessä kuningaskunnassa;
- jätät työttömäksi saamatta työttömyysetuuksia ja jatkat asumista Yhdistyneessä kuningaskunnassa;

- o jätät työttömäksi, saat työttömyysetuuksia ja viet ne mukana Puolaan, kun yrität hakea siellä työtä sallitun ajan (*tarkempia tietoja: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=fi>*);
- o kun työnhaku Puolassa sallitun ajan ei ole tuottanut tulosta, palaat välittömästi Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja jatkat työnhakua siellä;
- o työsopimuksesi päättyy ja jätät pois työelämästä eläkeikää odottaen ja asut edelleen Yhdistyneessä kuningaskunnassa;
- o jätät eläkkeelle Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevat säännöt eivät kuitenkaan kaikilta osin enää päde, jos työsopimuksesi päättyy ja muutat Puolaan (*tai johonkin muuhun jäsenvaltioon*). Erosopimuksella varmistetaan siinä tapauksessa, että et menetä aiempia vakuutuskausiasi. Voit hakea näihin Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutuskausiin perustuvia etuuksia, kun täytät kansallisen lainsäädännön mukaiset ehdot (esimerkiksi saavuttamalla eläkeiän).

On syytä huomata, että jos olet saanut pysyvän oleskeluoikeuden Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen muuttoa takaisin Puolaan (tai muuhun jäsenvaltioon) ja palaat Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ennen kuin menetät kyseisen oikeuden, erosopimus turvaa siellä edelleen sosiaaliturvasi kaikilta osin.

9.3. Olen Ranskan kansalainen, asun Ranskassa, ja työskentelen Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Kuulunko minä sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevien sääntöjen piiriin?

Kyllä, niin kauan kuin olet tilanteessa, jossa on yhteys Yhdistyneeseen kuningaskuntaan (*ks. tarkempia tietoja vastauksessa kysymykseen 9.1 sosiaaliturvasta*).

Niin kauan kuin työskentelet Yhdistyneessä kuningaskunnassa, se vastaa edelleen sosiaaliturvastasi, mikä merkitsee muun muassa seuraavaa:

- sinun on maksettava Yhdistyneen kuningaskunnan **sosiaaliturvamaksut**, ja sinulla on oikeus Yhdistyneen kuningaskunnan etuuksiin ilman syrjintää;
- sinulla on **oikeus terveydenhuoltoon** asuinmaassasi Ranskassa Yhdistyneen kuningaskunnan kustannuksella;
- **jos menet lomalle Euroopan unioniin**, voit käyttää Yhdistyneen kuningaskunnan eurooppalaista sairaanhoitokorttiasi (*sinun on kuitenkin haettava uudenlaista EHIC-korttia*);
- **jos lapsesi asuvat Ranskassa** ja olet oikeutettu Yhdistyneen kuningaskunnan perhe-etuuksiin, saat ne jatkossakin ilman vähennyksiä aivan kuin jos lapsesi asuisivat

kanssasi Yhdistyneessä kuningaskunnassa (*tarkempia tietoja:*
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=fi>);

- **jos saat lapsia siirtymäkauden päätyttyä** ja olet Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan oikeutettu perhe-etuuksiin, saat ne jatkossakin, vaikka lapsesi asuisivat Ranskassa; tarkempia tietoja sovellettavista säännöistä: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=fi>;
- **jos joudut työttömäksi**, sinuun sovelletaan sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevia sääntöjä (*tarkempia tietoja:* <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=fi>);
- **kun jäät eläkkeelle**, olet oikeutettu Yhdistyneen kuningaskunnan eläkkeeseen Yhdistyneen kuningaskunnan kansallisen lainsäädännön edellytysten mukaisesti:
 - jos sinulla ei ole tarpeeksi vakuutuskausia saadaksesi oikeutta Yhdistyneen kuningaskunnan eläkkeeseen, Yhdistynyt kuningaskunta ottaa tarpeen mukaan huomioon EU:n jäsenvaltioissa täyttyneet vakuutuskaudet;
 - saat Yhdistyneen kuningaskunnan eläkettä ilman vähennystä, vaikka asuisit Ranskassa;
 - Yhdistyneen kuningaskunnan eläkkeeseesi sovelletaan jatkossakin korotuksia;
 - sairausvakuutusturvasi maksuvastuu määräytyy sen mukaan, mitä muita eläkkeitä saat ja missä asut;

tarkempia tietoja: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=fi>;

- **jos perheenjäsenesi ovat kuolemasi jälkeen oikeutettuja Yhdistyneen kuningaskunnan perhe-eläke-etuuksiin**, he voivat saada näitä etuuksia ilman vähennyksiä, vaikka he asuisivat Ranskassa.

9.4. Olen Bulgarian kansalainen, asun Bulgariassa, ja työskentelen sekä Bulgariassa että Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Kuulunko minä sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevien sääntöjen piiriin?

Kyllä, niin kauan kuin olet tilanteessa, jossa on yhteys Yhdistyneeseen kuningaskuntaan (*ks. tarkempia tietoja vastauksessa kysymykseen 9.1 sosiaaliturvasta*).

Sinuun sovelletaan jatkossakin vain yhden maan sosiaaliturvalainsäädäntöä kerrallaan. Sovellettava lainsäädäntö määräytyy tekemäsi työn ja asuinpaikkasi mukaan (*tarkempia tietoja:* <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=fi>).

9.5. Olen Italian kansalainen, ja työskentelen virkamiehenä Italian valtion palveluksessa Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Kuulunko minä sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevien sääntöjen piiriin?

Kyllä, niin kauan kuin olet tilanteessa, jossa on yhteys Yhdistyneeseen kuningaskuntaan (*ks. tarkempia tietoja vastauksessa kysymykseen 9.1 sosiaaliturvasta*).

Italia vastaa edelleen sosiaaliturvastasi (*tarkempia tietoja: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=fi>*).

9.6. Olen Tšekin kansalainen, työskentelen ja asun Tšekissä. Olen siirtymäkauden päättyessä lomalla Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Onko eurooppalainen sairaanhoitokorttini edelleen voimassa?

Kyllä on, koko lomasi ajan. Voit käyttää eurooppalaista sairaanhoitokorttiasi Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jos saat välttämätöntä sairaanhoitoa lomasi aikana jo ennen siirtymäkauden päättymistä mutta myös siinä tapauksessa, että hoidon tarve syntyy vasta siirtymäkauden päätyttyä.

9.7. Olen Maltan kansalainen, työskentelen ja asun Maltassa. Aion lomilla Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Voinko käyttää eurooppalaista sairaanhoitokorttiani?

Et. Erosopimus ei tarjoa mahdollisuutta eurooppalaisen sairaanhoitokortin käyttöön tulevilla lomilla Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

9.8. Olen Italian kansalainen, ja olen opiskellut Yhdistyneessä kuningaskunnassa vuodesta 2019. Voinko käyttää eurooppalaista sairaanhoitokorttiani, vaikka opintoni kestävät siirtymäkautta pidempään?

Kyllä, voit käyttää eurooppalaista sairaanhoitokorttiasi niin pitkään kuin olet Yhdistyneessä kuningaskunnassa keskeytyksettä. Tilapäiset matkat Italiaan (esimerkiksi lomilla) eivät katkaise oleskeluasi Yhdistyneessä kuningaskunnassa opiskelijana.

9.9. Olen Kroatian kansalainen, työskentelen ja asun Kroatiassa. Aloitin erikoissairaanhoidonjakson Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä. Onko minulla oikeus jatkaa hoidossa siirtymäkauden päätyttyä?

On. Erosopimuksella varmistetaan, että henkilöt, jotka pysyivät ennen siirtymäkauden päättymistä lupaa saada suunnitelman mukaista hoitoa Yhdistyneessä kuningaskunnassa, voivat jatkaa hoidossa.

9.10. Olen espanjalainen, ja työskentelen Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Saavutan pian eläkeiän. Mitä tapahtuu minulle Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Espanjassa kertyneille eläkeoikeuksilleni?

Niille ei tapahdu mitään vaan kaikki pysyy entisellään. Sinulla on oikeus eläkkeeseen kansallisessa lainsäädännössä määrätyn edellytyksin ottaen tarpeen mukaan huomioon EU:n jäsenvaltioissa täyttyneet vakuutuskaudet. Eläkkeen määrä lasketaan samojen sääntöjen mukaan ja tilanteesta ja sovellettavista EU:n säännöistä riippuen voit jopa siirtää eläkkeesi ja saada siihen vuotuiset korotukset, jos haluat muuttaa Espanjaan tai toiseen EU-maahan.

9.11. Olen eläkkeellä, ja saan eläkettä sekä Yhdistyneestä kuningaskunnasta että Sloveniasta, jossa työskentelin aiemmin. Mitä eläkkeelleni tapahtuu?

Eläkkeesi ei muutu. Saat entiseen tapaan eläkettä sekä Yhdistyneestä kuningaskunnasta että Sloveniasta. Yhdistyneen kuningaskunnan eläkkeeseesi sovelletaan jatkossakin korotuksia.

9.12. Työskentelin aikoinaan 12 vuotta Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Sitten muutin, ja työskentelen nyt Itävallassa. Kun jään eläkkeelle (noin vuonna 2035), mitä tapahtuu Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Itävallassa kertyneille työ- ja vakuutuskausille?

Työskentelykaudet otetaan jatkossakin huomioon, ja saat eläkkeelle jäädessäsi eläkettä Yhdistyneestä kuningaskunnasta (*sen osan, joka vastaa 12 vuoden työskentelyäsi siellä*) ja Itävallassa (*siellä kertyneiden työvuosien osalta*) samoin edellytyksin, joita sovelletaan tällä hetkellä Euroopan unionissa.

9.13. Olen tehnyt koko työurani Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ja vietän nyt eläkepäiviä Ranskassa. Sovelletaanko Yhdistyneen kuningaskunnan eläkkeeseeni vuotuisia korotuksia?

Erosopimuksella selvennetään, että sosiaaliturvaetuuksiin, kuten vanhuuseläkkeeseen, sovelletaan jatkossakin kansallisten sääntöjen mukaisia korotuksia, vaikka eläkkeen saaja asuu EU:n jäsenvaltiossa eikä Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

9.14. Jos päätän lähteä Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulevaisuudessa, saanko pitää sosiaaliturvaetuuteni?

Jos kuulut erosopimuksen suojan piiriin, kaikki sovellettavat sosiaaliturvaetuudet ovat edelleen siirrettävissä EU:n jäsenvaltioihin ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan samoin edellytyksin kuin EU:n sääntöjen mukaan.

9.15. Olen tehnyt koko työurani Belgiassa ja muuttanut eläkkeelle päästyäni Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Sain vaivattomasti hoitoa paikallisessa sairaalassa ennen siirtymäkauden päättymistä. Onko tähän tullut muutos?

Tilanne ei muutu siirtymäkauden päätyttyä. Belgia korvaa jatkossakin tulevat terveydenhuoltokulusi Yhdistyneessä kuningaskunnassa, kuten ennenkin.

9.16. Olen Suomen kansalainen, ja työskentelen ja asun Suomessa. Puolisoni ja lapseni asuvat kuitenkin Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Heillä oli perheenjäsenenä oikeus terveydenhuoltoon Suomen kustannuksella ja minä sain suomalaisia perhe-etuuksia ennen siirtymäkauden päättymistä. Onko tähän tullut muutos?

Edellyttäen, että nämä oikeudet olivat jo olemassa siirtymäkauden päättyessä, tähän ei tule muutosta. Perheenjäsenesi saavat edelleen terveydenhuoltoa Yhdistyneessä kuningaskunnassa Suomen kustannuksella ja saat edelleen suomalaisia perhe-etuuksia huolimatta siitä, että lapsesi asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

9.17. Olen saksalainen työntekijä ja saksalainen työnantajani lähetti minut Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vuonna 2019. Olen edelleen vakuutettu Saksassa ja esitettävän asiakirjani A1 voimassaolo päättyy syyskuussa 2021. Tarkoittaako tämä sitä, että se on voimassa vuonna 2021?

Erosopimus ei kata työntekijöiden lähettämistä toiseen jäsenvaltioon palvelujen tarjoamisen yhteydessä. Tämä tarkoittaa sitä, että 1. tammikuuta 2021 alkaen ei ole enää olemassa oikeusperustaa työntekijöiden lähettämiseksi jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä, ja esitettävä asiakirjasi A1 ei ole enää voimassa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tulevan sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevan sopimuksen tekemistä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa.

Tätä sovelletaan ainoastaan esitettäviin asiakirjoihin A1, jotka myönnettiin työntekijöiden lähettämiseksi toiseen jäsenvaltioon palvelujen tarjoamisen yhteydessä. Esitettävät asiakirjat A1, jotka on myönnetty muusta syystä, esimerkiksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa suoritettavaa koulutusta varten tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja jäsenvaltiossa tapahtuvaa samanaikaista työskentelyä varten, pysyvät voimassa 1. tammikuuta 2021 jälkeen.

9.18. Työskentelen itsenäisenä ammatinharjoittajana sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa että Ranskassa. Asun Ranskassa mutta olen vakuutettu Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Minulla on Yhdistyneen kuningaskunnan myöntämä esitettävä asiakirja A1 sekä esitettävä asiakirja S1, jota käytän saadakseni terveydenhuoltoa Ranskassa Yhdistyneen kuningaskunnan kustannuksella. Pysyvätkö nämä asiakirjat voimassa ja voinko uusia ne niiden voimassaolon päättyttyä?

Koska olet rajatylittävässä tilanteessa, johon liittyvät Yhdistynyt kuningaskunta ja jäsenvaltio, erosopimus suoja sinua. Sen vuoksi sinuun sovelletaan edelleen EU:n sääntöjä sosiaaliturvan yhteensovittamisesta ja kyseiset asiakirjat pysyvät voimassa 31. joulukuuta 2020 jälkeen. Tähän kuuluu esitettävä asiakirjasi A1, koska sitä ei ole myönnetty työntekijöiden lähettämiseksi toiseen jäsenvaltioon palvelujen tarjoamisen yhteydessä. Niin kauan kuin olet rajatylittävässä tilanteessa, asiakirjasi voidaan uusia samojen sääntöjen mukaisesti, joita sovellettiin ennen 1. tammikuuta 2021.

9.19. Vanhempani ovat hollantilaisia ja he muuttivat Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vuonna 1990. Heillä on nyt EU:n oleskelustatusjärjestelmän mukainen uudenlainen oleskelustatus. Minä synnyin Yhdistyneessä kuningaskunnassa

19 vuotta sitten (olen Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan kaksoiskansalainen syntymästä lähtien), ja olen asunut Yhdistyneessä kuningaskunnassa koko ikäni. Aloitin työn kaksi vuotta sitten. Vanhempani aikovat ehkä muuttaa takaisin Alankomaihin tulevaisuudessa. Jos muutan myös Alankomaihin, saanko pitää sosiaaliturvaetuuteni?

Vaikka sinulla on kaksoiskansalaisuus, olet asunut koko ikäsi Yhdistyneessä kuningaskunnassa etkä ole harjoittanut vapaata liikkuvuutta koskevia oikeuksiasi ennen 1. tammikuuta 2021. Sen vuoksi erosopimus ei suojaa sinua. Tämä tarkoittaa sitä, että jos muutat Alankomaihin, et saa pitää sosiaaliturvaetuuksiasi erosopimuksen perusteella. Tämä ei kuitenkaan rajoita tulevan sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevan sopimuksen tekemistä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa.

10. Hyödyllisiä linkkejä

Erosopimus

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:02020W/TXT-20200613>

EU:n perussopimukset

https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/oj

EU:n tiedonanto kansalaisten oikeuksia koskevasta erosopimuksen osasta

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52020XC0520\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52020XC0520(05))

Neuvoja oikeuksista Yhdistyneessä kuningaskunnassa

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_fi.htm

Mitä sinun täytyy tietää EU:n kansalaisena, joka asuu Yhdistyneessä kuningaskunnassa

Mitä sinun täytyy tietää EU:n kansalaisena, joka asuu Yhdistyneessä kuningaskunnassa

Tietoja EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisille, jotka asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja joilla on, tai on ollut, perhesiteitä EU:n kansalaiseen

<https://www.gov.uk/government/publications/social-security-arrangements-between-the-uk-and-the-eu-from-1-january-2021-staff-guide>

Voimassa olevat EU:n säännöt EU:n kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oleskelusta

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/documents-formalities/eu-family-members-registration/index_fi.htm

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/documents-formalities/non-eu-family-members-residence-card/index_fi.htm

Direktiivi 2004/38/EY (vapaata liikkuvuutta koskeva direktiivi)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1661411925830&lang1=FI&from=en&uri=CELEX%3A02004L0038-20110616&lang3=choose&lang2=choose&csrf=3a3c8802-52c8-4323-a327-7c3c7199a5c1>

Asetus (EU) N:o 492/2011

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:02011R0492-20210801>

Voimassa olevat EU:n säännöt työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/index_fi.htm

https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals_fi

Direktiivi 2005/36/EY (ammattipätevyysdirektiivi)

<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2005/36/>

Voimassa olevat EU:n säännöt sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta

https://europa.eu/youreurope/citizens/health/index_fi.htm

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/index_fi.htm

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=fi&catId=849>

Asetus (EY) N:o 883/2004

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2004/883/>

Asetus (EY) N:o 987/2009

<http://data.europa.eu/eli/reg/2009/987/2018-01-01>